

PROGRAM KULTURE V MESTNI OBČINI KRANJ **2015-2020** (novelacija 2017)

KAZALO

1. UVOD	3
2. Poslanstvo, vizija in prednostne usmeritve	4
3. Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in tveganj (SWOT)	5
4. Prostori in oprema	6
5. Posamezna kulturna področja	10
5.1. Uprizoritvene umetnosti	10
5.2. Glasbene umetnosti	12
5.3. Vizualne umetnosti	13
5.4. Intermedijske umetnosti	14
5.5. Film	15
5.6. Knjižnična dejavnost	15
5.7. Varstvo kulturne dediščine	16
5.8. Ljubiteljske kulturne dejavnosti	16
5.9. Neodvisni kulturni producenti	17
6. Javni zavodi na področju kulture	19
6.1. Prešernovo gledališče Kranj	19
6.2. Gorenjski muzej	19
6.3. Mestna knjižnica Kranj	20
6.4. Glasbena šola Kranj	21
6.5. Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Kranj	22
6.6. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Kranj	22
6.7. Zgodovinski arhiv Ljubljana, Enota za Gorenjsko Kranj	22
7. Kulturno - muzejska četrt	24
7.1. Layerjeva hiša – hiša umetnikov	24
7.2. Grad Khislstein - kompleks	25
7.3. Trije stolpi	25
8. Kulturni turizem	27
9. Kulturno umetnostna vzgoja	29
10. Dogodki v lokalnem javnem interesu	30
11. Mednarodno sodelovanje	31

1. UVOD

Program kulture 2015–2020 spodbuja ustvarjalnost na vseh področjih kulturnih dejavnosti na območju Mestne občine Kranj (v nadaljevanju MOK), zagotavlja ohranjanje, raziskovanje in promocijo materialne in nematerialne kulturne dediščine in povečuje dostopnost do ustvarjalnosti za nove generacije umetnikov, ustvarjalcev v kulturi in vseh tistih posameznikov, ki se ukvarjajo z ljubiteljsko kulturo.

Program kulture zagotavlja pogoje, da se bodo nevladne organizacije ter posamezniki, ki delujejo na področju kulture, razvijali ter prispevali k večji kakovosti in raznovrstnosti kulturne ponudbe MOK. Prav tako zagotavlja pogoje za vse javne zavode s področja kulture in turizma, da se bodo razvijali v skladu s svojimi strateškimi dokumenti.

Program kulture krepi tisti del produkcije, ki temelji na medpodročnem povezovanju in sodelovanju, zlasti s področji vzgoje in izobraževanja, turizma, urbanizma, regionalnega razvoja, ekologije in gospodarskega razvoja.

Program kulture opredeljuje izhodišča, vizijo, poslanstvo, cilje ter postavlja koncept povezovanja kot osnovo za razvoj, promocijo in trženje kulture Mestne občine Kranj v naslednjih letih. Vzporedno program kulture prinaša nabor ukrepov, ki so nujno potrebni za dožemanje Kranja kot kulturne destinacije, tako v očeh domačega prebivalstva kot tudi širše slovenske javnosti. Del ukrepov je namenjenih povezovanju kulture in s kulturo povezanih deležnikov, spodbujanju inovativnosti in motiviranju občanov za ustvarjanje na področju kulture.

Za izvedbo predstavljenih ukrepov v Programu kulture v MOK 2015-2020 si bo MOK prizadevala za redno dejavnost letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen, hkrati pa iskala način za financiranje investicijskih razvojnih projektov v okviru zmožnosti letnih proračunov in z iskanjem dodatnih virov financiranja preko sredstev EU in ministrstva za kulturo.

Obdobje veljavnosti dokumenta sovpada s programiranjem nove finančne perspektive Evropske unije 2014–2020 in je konkretizacija dela Strategije trajnostnega razvoja MOK do leta 2023 ter Strategije razvoja turizma v Mestni občini Kranj 2020.

2. POSLANSTVO, VIZIJA IN PREDNOSTNE USMERITVE

POSLANSTVO

MOK prepoznava kulturo kot perspektivno dejavnost, ki izkorišča vse potencialne, ki jih nudi lokacija in kulturna dediščina, zmogljivosti kulturnih deležnikov, znanje in kadri javnih kulturnih zavodov, množica kulturnih dogodkov ter kulturna vzgoja. Spodbujanje kulture se razume kot dejavnik, ki na dolgi rok lahko pomembno prispeva k razvoju inovativnosti in kreativnosti v občini.

MOK z mrežo javnih zavodov, ki delujejo na področju kulture, in s podporo zasebnim ustanovam in ustvarjalcem ter kulturnim društvom spodbuja izražanje in pretok kulturne ustvarjalnosti in omogoča občanom bogato kulturno življenje.

VIZIJA

Mesto Kranj bo kulturno središče Gorenjske regije, ki bo spodbujalo kulturno ustvarjalnost in prebivalcem mesta, občine in regije omogočalo dostop do kulturnih dobrin in vrhunskih umetniških dosežkov.

Mestna občina Kranj bo v mednarodnem merilu postala zgled dobre prakse pri uspešnem razvijanju kulturne ustvarjalnosti in poudarjanosti kot bistvene prvine trajnostnega razvoja. Utrdila bo svoje vodilno mesto na Gorenjskem in do leta 2019 pri razvijanju inovativnosti in kreativnosti postala ena od treh najuspešnejših občin v državi.

PREDNOSTNE USMERITVE

Izboljšati usposobljenost in medsebojno sodelovanje deležnikov v kulturi:

S to prednostno usmeritvijo želimo zagotoviti boljše pogoje za udeležanje Programa kulture 2015-2020, ki vključuje vse, ne le subjektov v kulturi, temveč tudi občanov. Povezovali bomo javno in zasebno v trdna partnerstva in čim bolj izkoristili in zapolnili vse prostorske potencialne.

Občani morajo sprejemati kulturo kot želeno dejavnost, ki krepi lokalno kulturno identiteto in soustvarja kulturno mesto, s tem pa se omogoči uspešno izvajanje vseh drugih ukrepov. Za to pa sta nujna sistemski razvoj koncepta kulturne vzgoje in skrb za medsebojni prenos izkušenj, informacij, idej itd.

Povečati pomen kulture kot perspektivne panoge v občini:

Kultura v MOK je dolgoročno zdravo rastoča panoga z visoko stopnjo dodane vrednosti, ki pozitivno vpliva na razvoj s kulturo povezanih dejavnosti (turizem, gospodarstvo, NVO itd.). Zato je potrebno povečati dostopnost do ustvarjalnosti za nove generacije umetnikov, ustvarjalcev v kulturi in vseh tistih posameznikov, ki se ukvarjajo z ljubiteljsko kulturo. Zagotoviti je potrebno pogoje za večjo kakovost in raznovrstnost kulturne ponudbe v MOK.

Odperto mesto:

Kot odprto mesto bo Kranj spodbujal kakovost kulturne dejavnosti, prireditve in »kulturnega vzorca« v smislu tolerance in sproščenosti, kultiviranosti in kulturnega dialoga. S to prednostno usmeritvijo se povezuje kultura in turizem, stari Kranj in podeželje.

S prepletanjem dejavnosti in prostora nameravamo: vzpostaviti sinergijo med kulturo in turizmom, z usmerjeno finančno podporo dvigniti kakovost kulturne ponudbe, prispevati k oživljanju starega Kranja, poskrbeti za oblikovanje produktov in storitev kulturnega turizma za večjo prepoznavnost kulturne dediščine, podpreti podjetniško pobudo v kulturi in prispevati k dvigu prepoznavnosti Kranja kot kulturne destinacije.

3. ANALIZA PREDNOSTI, SLABOSTI, PRILOŽNOSTI IN TVEGANJ (SWOT)

Prednosti	Slabosti
- bogata kulturna dediščina kot vsebina in prenovljeni stari Kranj s ključnimi kulturnimi objekti za razvoj kulturne podobe; - obnovljena kulturna dediščina in trgi (Trije stolpi, Layerjeva hiša, kompleks gradu Khislstein (grad, letno gledališče, Lovski dvorec, vrt), ulice starega Kranja; - uspešni kulturni produkti: Prešernov smenj, Teden slovenske drame, stalna razstava Prelepa Gorenjska, fotografske razstave – Miniature, Jazz kamp, Teden mladih, Galerija Prešernovih nagajencev, razstave Likovnega društva Kranj itd.; - velika imena: Prešeren, Puhar, Layer, Bleiweis, Zois; - izjemno pestra društvena dejavnost na področju kulture za vse starostne skupine; - veliko različnih kulturnih prireditev preko celega leta; - profesionalna organiziranost javnih zavodov v kulturi; - sodobna knjižnična infrastruktura; - dobre komunikacijske povezave: bližina mednarodnega letališča – med Ljubljano in Bledom, bližina avtoceste, železnice.	- ni ustrezne infrastrukture za koncertno dejavnost; - šibka povezanost in informiranost; - nezadostna uporaba novih orodij za promocijo kulture; - slabo razvita in nesistematično organizirana koncertna dejavnost; - premajhna podpora alternativni kulturi mladih; - pomanjkljiva kulturna signalizacija (usmerjevalne in označevalne table); - pomanjkanje inovativnosti in ustvarjalnosti na področju trženja; - nezadostna povezanost razvoja kulture na podeželju z razvojem v mestu; - neurejeni in zastareli večnamenski objekti po krajevnih skupnostih; - zanemarjanje kulturne dediščine na podeželju; - pomanjkljiva usklajenost med službami na MOK pri izdajanju soglasja za prireditve; - tehnična oprema po krajevnih skupnostih je slaba ali pa je sploh ni.
Priložnosti	Tveganja
- spreminjati miselnost in graditi partnerstva; - izkoristiti mednarodne iniciative v kulturi; - izkoristiti živo dediščino, obrt, umetnost za zaposlovanje in podjetništvo ter oživljanje praznih objektov; - razvijati Kranj kot mesto kulture; - črpanje EU sredstev; - sodelovanje na področju kulture z zamejskimi Slovenci (Koroška); - izkoriščanje sodobnih komunikacijskih kanalov za promocijo; - sistemsko povezovanje šolstva in kulture, - javno-zasebna partnerstva, - medgeneracijsko sodelovanje, - krepitev civilne družbe.	- zmanjševanje proračunskih sredstev; - sprememba razvojnih prioritet MOK; - neizvajanje programa kulture; težnje vsakokratnega vodstva občine po doseganju zgolj kratkoročnih ciljev in uravnilovke ter premajhna odločnost za konkretne dolgoročne spremembe; - odseljevanje mladih in delovno aktivnega prebivalstva; - odtekanje publike v sosednje občine; - dostopnost do prireditvenega prostora v starem Kranju.

4. PROSTORI IN OPREMA

Prostori in oprema, ki so v določenem okolju na voljo kulturni dejavnosti, bistveno determinirajo vrsto, oblike, obseg in učinke kulturne ustvarjalnosti in poustvarjalnosti. V tem pogledu je situacija v Kranju bistveno nepopolna in izrazito asimetrična.

V samem središču so najboljše urejene razmere v knjižnični dejavnosti, saj je po dolgih letih oteženega delovanja na več lokacijah v prenovljenih prostorih in s sodobno opremo zaživela Mestna knjižnica Kranj. Razmeroma ugodne razmere za delo imata Gorenjski muzej Kranj in Zavod za varstvo kulturne dediščine, nekoliko slabše gorenjska enota Zgodovinskega arhiva Ljubljana. Nove pridobitve kulturne infrastrukture so obnovljeni objekti: Layerjeva hiša, grad Khiselstein z letnim gledališčem, stolp Škrlovec, stolp Pungert.

Zadovoljiva je opremljenost s prostori za likovno in galerijsko dejavnost. Stavba in prostori Prešernovega gledališča ustrezajo aktualnemu obsegu dejavnosti, vendar podstandardna kapaciteta dvorane in pomanjkanje pomožnih prostorov resno ovirata nadaljnji razvoj. Manjka primerna plesna dvorana, saj je plesna dejavnost v Kranju nadpovprečno razvita, obstoječa plesna dvorana(nic)a, ki deluje v okviru območne izpostave JSKD na Glavnem trgu 7, pa je premajhna in prezasedena.

Upoštevati je treba še obmestno kulturno infrastrukturo. Obstaja nekaj manjših, primerno prenovljenih in opremljenih kulturnih dvoran za izvedbo krajevnih kulturnih dogodkov in prireditev, sprejemljivih za gledališke in folklorne projekte, manj primerne pa so za glasbene, plesne in multimedijske dogodke.

V Kranju ni niti ene dvorane, v kateri bi lahko pripravili večje prireditve regijskega, državnega ali mednarodnega obsega in pomena. Tudi ni dvorane, ki bi bila primerna za glasbene prireditve; kar jih sploh je, se odvijajo na (zasilnih, improviziranih) lokacijah v športnih ali drugih objektih ali v poletnem času na prostem.

Po dolgih letih bi morali pridobiti primerno veliko in ustrezno opremljeno večnamensko dvorano, ki naj omogoči kakovostno produkcijo kulturnih dogodkov za vse prisotne in razvite kulturne prakse, predvsem na glasbenem področju z vokalnimi in instrumentalnimi koncerti, pa tudi s plesom in multimedijskimi dejavnostmi, ki dviguje standarde produkcije kulturnih dogodkov v mestu.

S pogumnim in kvalitetnim načrtovanjem nove javne kulturne infrastrukture bi lahko v Kranju pridobili prepotrebni večji kulturni in kongresni center. S tem bi dosegli vsestranskost uporabe, ki hkrati omogoča kulturne in druge dogodke na visoki ravni. Idejo o novi koncertni dvorani (primerni tudi za druge javne dogodke) bi lahko povezali z idejo o ureditvi kakovostnih razmer za delovanje glasbene in baletne šole, pihalnega orkestra in pomembnejših ljubiteljskih ustvarjalcev na glasbenem in plesnem področju.

Prostori so ena temeljnih predpostavk uspešnega in učinkovitega delovanja tudi v okviru ljubiteljstva. V razmerju z ustanovami in poklicnimi organizacijami na področju kulture so namreč ljubiteljske skupine in združenja ob svoji široki razprostranjenosti in številčnosti v veliki meri bistveno odvisne od materialnih razmer v okolju svojega delovanja. Prostorski pogoji, oprema ter informacijska odprtost in povezanost pomembno določajo obseg, uspehe in učinke dejavnosti. Upoštevajoč področje, na katerem deluje posamezna ljubiteljsko kulturno društvo ali skupina, so prostorske potrebe zelo raznolike, tako po velikosti in tehnični opremljenosti kot tudi z vidika dostopnosti. Obstaja vrsta dejavnosti, ki jo je mogoče brez večjih težav gojiti v katerih koli javno dostopnih prostorih, celo brez znatnejših prilagoditev. Nekatere dejavnosti pa potrebujejo prav specifične pogoje ali obsežne prilagoditve. Marsikdaj je možno komplementarno uporabljati prostore za več zvrsti ali dejavnosti.

Tudi ljubiteljstvo je pri promociji svojih dosežkov v celoti odvisno od prireditvenih prostorov. Večina od njih je sicer del javne infrastrukture lokalnih skupnosti in namenjena več potrebam, zato je ljubiteljstvu omejeno dostopna. Prireditveni prostori v manjših krajih so ljubiteljstvu bližji. Njihovo uporabnost pa bistveno pogojuje oprema, zlasti odrska, razsvetljava in elektroakustična, ki je dostikrat predpogoj za bolj kompleksne uprizoritvene projekte.

Oprema ljubiteljskih kulturnih društev in kulturnih domov je sestavljena nekonstistentno, saj so jo pridobivali sporadično in nesistematično, predvsem na podlagi prispevkov lokalnih skupnosti, lastnih prispevkov, darov sponzorjev in podobno. Številna oprema je tudi že povsem zastarela, ponekod morda celo že nevarna za uporabo.

Številna društva delujejo tudi v najetih prostorih. Njihovi prostori so v mnogih primerih odpisani ali za drugo poslovno, izobraževalno ali varstveno rabo neprimerni, ki so jih mladi z lastnim prostovoljnim delom in morebitnimi prispevki lokalnih skupnosti, lastnimi prispevki in darovi sponzorjev improvizirano usposobili kot prostor komuniciranja, udejstvovanja in soustvarjanja skupnih projektov. Usposobljenost prostorov je

marsikje še slabša, kot to večinoma velja za prostore delovanja krajevnih kulturnih društev in skupin, enako velja tudi za pohištveno in drugo opremo, z izjemo računalniške in video opreme, ki je mladim produkcijskim skupinam temeljni in nepogrešljivi pogoj.

Posebno vprašanje je elektronska oprema. V obdobju informacijske družbe je v enaki meri potrebno razvijati tudi komunikacijsko interaktivno sposobnost ljubiteljskega kulturnega udejstvovanja kot enakopravnega segmenta slovenske družbe. Društvene in prostovoljne organizacije dosegajo svoje odmevne učinke tudi zaradi številnih neformalnih povezav, izmenjav spoznanj in izkušenj, ki jih je treba nenehno obnavljati in dopolnjevati.

Ob tradicionalnih oblikah delovanja, povezovanja in združevanja na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti se v vedno večji meri razvijajo tudi nove intermedijske oblike programiranja in ustvarjanja kulturnih dogodkov ter umetnosti t. i. elektronskih medijev, ki nujno potrebujejo ustrezno informacijsko podporo. Sodobna neinstitucionalna kulturna dejavnost potrebuje medmrežje tudi kot realni in virtualni prostor promocije svojih dosežkov, zlasti inovativnih pristopov, ki utirajo nova pota in odpirajo nove vidike kulturnega življenja in ustvarjanja.

Evidenca nepremičnin, ki sestavljajo javno kulturno infrastrukturo

Zap	Objekt	Naslov	Parc. št.	K.o.
1	Prešernovo gledališče Kranj	Glavni trg 6, Kranj	74/2, 74/1	2100 Kranj
2	Grad Khislstein	Tomšičeva 44, Kranj	136, 137, 138, 378/2	2100 Kranj
3	Mestna hiša	Glavni trg 4, Kranj	4/1, 5	2100 Kranj
4	Prešernova hiša	Prešernova ulica 7, Kranj	19	2100 Kranj
5	Stolp Pungert (obrambni stolp)	Trubarjev trg 5, Kranj	101/2	2100 Kranj
6	Layerjeva hiša	Tomšičeva 32, Kranj	169, 170	2100 Kranj
7	Škrlovc	Škrlovc	972	2100 Kranj
8	Muzejska soba v hiši Simona Jenka	Pot na kolodvor 2, Kranj	174/2	2100 Kranj
9	Zadružni dom Primskovo (Dom KS Primskovo)	Jezerska cesta 41, Kranj	69/10	Primskovo
10	Center za premično dediščino Gorenjske	Savska cesta 34, Kranj	249/2	Huje
11	Kranjsko obzidje (Utrdbeni sistem)	Stari Kranj	164/1, 164/2, 121/0, 100/0, 101/1	2100 Kranj
12	Palača občine Kranj	Slovenski trg 1, Kranj	280/2	2100 Kranj
13	Ravnikarjeva piazzeta	Slovenski trg 1, Kranj	280/1	2100 Kranj
15	Lovski dvorec	Tomšičeva 42, Kranj	140	2100 Kranj
16	Letno gledališče Khislstein	Tomšičeva 44, Kranj	139/1, 139/2, 140/0	2100 Kranj

V obdobju do leta 2020 si bo MOK prizadevala razviti model učinkovite in večnamenske rabe javnih objektov za področje kulturnih dejavnosti, ki bo olajšal uporabo prostorov, omogočal navzkrižno rabo občinske infrastrukture in opreme ter izvajalcem na področju kulture v čim večji meri zagotavljala možnosti dostopa do prostorov (prostor za ustvarjalne ateljeje, delavnice, vzpostavitev kulturniškega inkubatorja, prostori za plesno produkcijo itd.).

Cilj 1: Boljša izkoriščenost javne kulturne infrastrukture:

- priprava popisa in celovite analize opreme in prostorov, ki so namenjeni za uporabo drugim kulturnim izvajalcem
(2015: 0; 2020: izveden popis, analiza);
- razviti model učinkovite in večnamenske rabe javnih objektov za področje kulturnih dejavnosti, ki bo olajšal uporabo prostorov v občinski lasti ali uporabo za izvajalce v lokalnem javnem interesu
(2015: 0; 2020: izveden model, ki se uresničuje);
- vzpostavitev sistema, ki bi omogočal izvajalcem na področju kulture brezplačno uporabo infrastrukture za prireditve (stojnice, odri, uporaba prostorov itd.)
(2015: 0, 2020: sistem vzpostavljen, izvajalci imajo možnost brezplačne uporabe določene infrastrukture);
- spodbujanje navzkrižne rabe občinske infrastrukture in opreme
(2020: izvajalci na področju kulture imajo informacije in možnost uporabe opreme).

Cilj 2: Izboljšanje prostorskih razmer za izvedbo prireditev in kulturnih dogodkov (večnamenska kulturna dvorana):

- priprava poglobljene in primerjalne analize potreb za vzpostavitev večnamenskega kulturnega centra (večnamenska koncertna dvorana)
(2015:0, 2020: izvedena analiza);
- priprava projekta za nov večnamenski kulturni center, zlasti za potrebe glasbene dejavnosti (koncertna dvorana)
(2015: 0, 2020: pripravljen projekt).

Cilj 3: Izboljšanje prostorskih razmer za delovanje nevladnih organizacij oz. neodvisnih producentov, vzpostavljanje in dopolnjevanje ustrezne specializirane opreme:

- priprava poglobljene in primerjalne analize stanja prostorov in opreme za delovanje nevladnih organizacij oz. neodvisnih producentov
(2015:0, 2020: analiza izvedena);
- akcijski načrt za postopno izboljšavo prostorskih pogojev, akcijski načrt za postopno dopolnjevanje potrebne (specializirane) opreme
(2015: 0, 2020: izveden akcijski načrt);
- postopna obnova prostorov oz. vzpostavitev novih prostorskih možnosti za ustvarjanje (delavnice, ateljeji, prostori za vadbo glasbenih, plesnih, folklornih in drugih umetniških skupin)
(2015:0, 2020: vzpostavljeni 3 ateljeji, 1 prostor za vadbo glasbenih skupin, 1 prostor za vadbo plesnih, folklornih in drugih umetniških skupin);
- vzpostavitev kulturniškega inkubatorja – prostori za pisarne ter delavnice za izvajalce na področju kulture v objektu Škrlovec 1 oziroma drug primeren prostor v lasti MOK
(2015: 0, 2020: vzpostavljen kulturniški inkubator);
- priskrbeti prostor za kontinuirano produkcijo plesa (tudi baleta) v sklopu obstoječih prostorov MOK
(2015: 0, 2020: vzpostavljen prostor za kontinuirano produkcijo plesa in baleta);
- vzpostavitev prostorov Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, OI Kranj, v bivši gradbeni šoli
(2015: 0, 2020: vzpostavitev prostorov OI JSKD v bivši gradbeni šoli);
- nakup opreme (vzpostavitev razpisa za sofinanciranje nakupa opreme za izvajalce na področju kulture)
(2015: 0, 2020: vzpostavljen razpis).

Cilj 4: Izboljšanje prostorskih pogojev za glasbeno izobraževanje:

- obnova, energetska sanacija in zagotovitve ustrezne opreme za objekt na Cankarjevi 2 s ciljem, da se prostori namenijo za izvajanje programov Glasbene šole Kranj - skupinski pouk, pouk orkestrov in baleta
(2015: 0, 2020: objekt obnovljen, opremljen, energetske saniran, izvajanje dejavnosti v objektu);
- energetska sanacija objektov na Trubarjevem trgu 3 in Poštni ulici 3
(2015:0, 2020: objekta sta energetske sanirana);
- intenzivnejša raba prostorov – v času, ko ne poteka pouk, se prostori namenijo za pripravo glasbenih programov, ki se izvajajo v mestnem jedru (npr. Jazz kamp), za koncerte in vaje glasbenih društev in skupin ipd.
(2014: zasedenost 14 dni med letnimi počitnicami, 2020: povečanje glede na izražen interes, ki bo posledica dodatnega obveščanja o možnosti izrabe prostorov).

Cilj 5: Zagotavljanje učinkovitega rednega investicijskega vzdrževanja kulturne infrastrukture:

- zagotavljanje sredstev za redno vzdrževanje objektov v lasti MOK na področju kulture, v katerih se izvaja dejavnost
(2020: objekti so redno vzdrževani);
- zagotavljanje skupnega strokovnega kadra za redno vzdrževanje kulturne infrastrukture, odpravo škode in za celostno vzdrževanje objektov (Khislstein kompleks, Layerjeva hiša, Trije stolpi ...)
(2015: 0 delavcev, 2020: 1 delavec).

5. POSAMEZNA KULTURNA PODROČJA

V Kranju kot regijskem središču so razvite vse zvrsti kulturnega ustvarjanja in poustvarjanja, od tradicionalnih področij do najnovejših oblik umetniškega udejstvovanja. Dejavnost se odvija institucionalno v okviru javnih zavodov ter neinstitucionalno v okviru številnih kulturnih društev in posameznikov.

Tu deluje več regijsko pomembnih kulturnih ustanov, kot so Mestna knjižnica Kranj, Prešernovo gledališče Kranj, Gorenjski muzej Kranj, Zavod za turizem Kranj, Zgodovinski arhiv Ljubljana – Enota za Gorenjsko Kranj, Zavod za varstvo kulturne dediščine – Območna enota Kranj in Glasbena šola Kranj.

Velik potencial in razvojno možnost predstavljajo tudi dejavnosti, ki jih izvajajo samostojni kulturni ustvarjalci, organizacije zasebnega prava ter gospodarski subjekti. Gre za neodvisne kulturne producente, ki poklicno in z namero doseganja profesionalnih standardov ustvarjajo, poustvarjajo in organizirajo kulturne dogodke. Temu segmentu bo občina v obdobju 2015-2020 posvetila več pozornosti.

Ljubiteljski ustvarjalci se povezujejo v več kot 87 kulturnih društev, v katerih deluje več kot 150 produkcijskih skupin oz. sekcij na področju glasbene, plesne, gledališke, folklorne, likovne, fotografske, filmske in vizualne umetnosti. Nekatere od njih so prepoznavne tudi v mednarodnem merilu.

Pomembna prepoznavnost Kranja so festivalske prireditve (Teden slovenske drame, Teden mladih, Jazz kamp Kranj, Kranfest, Carniola itd.) in etnografske prireditve, kot je Prešernov smenj. Po podatkih Zavoda za turizem Kranj je v letu 2013 prireditve obiskalo več kot 100.000 obiskovalcev.

Stari Kranj je razvijajoča se turistična atrakcija, katere pomembna pridobitev v obdobju 2008–2013 je obnova kompleksa gradu Khislstein (letno gledališče, grad in Lovski dvorec), obnova grajskega vrta in obnova Treh stolpov (otroški stolp Pungert z razgledno ploščadjo, stolp Škrlovec, Vovkov vrt z virtualnim stolpom) ter Layerjeve hiše – hiše umetnikov.

5.1. UPRIZORITVENE UMETNOSTI

Gledališče, lutke

Na področju gledališča deluje v MOK javni zavod Prešernovo gledališče Kranj kot profesionalna institucija ter številna ljubiteljska društva in neodvisni producenti:

KUD Predoslje, Dramsko društvo Gledališče Satirikon, Gledališko društvo Mladinski oder, Gledališko društvo Gardelin Kokrica, KD BB teater, Gledališko društvo Teater Lampa, Gledališko društvo Toj to!, KD Nebo, KUD Kiks, KUD Boom teater, KUD Dr. Fig, Gorenjsko umetniško društvo Kranjski komedijanti, KD Gimnazije Kranj, KUD Sejalec Besnica, KD Jože Papler Besnica, KD Figura, KD Lutkovno gledališče Kranj, KUD Lutkovno gledališče Tri Kranj, ČKPŠD Morača, Društvo rojakov iz Plava in Gusinja Izvor, KD Brdo, KUD Mladi svet Kranj, SKPD Sv. Sava Kranj, SKD Petar Kočić, Društvo upokojencev itd.

Na lutkovnem področju delujejo: KD Nebo, KUD Dr. Fig, Gorenjsko umetniško društvo Kranjski komedijanti, KD Lutkovno gledališče Kranj, KUD Lutkovno gledališče Tri Kranj ...

Ples

Na področju plesa v MOK delujejo številna ljubiteljska društva ter neodvisni kulturni producenti, ki poklicno izvajajo programe. V sklopu ljubiteljskih dejavnosti je na področju plesa zelo močno zastopana folklor. Na področju folklorne delujejo: KD AFS Ozara, KD Sava Kranj, KD FS Iskraemeco, KD Jože Papler Besnica, KD Kranj, KUD Mali vrh Nemilje Podblica, MKD Sv. Ciril in Metod Kranj, SKPD Sv. Sava Kranj, KD Brdo, Društvo rojakov iz Plava in Gusinja Izvor, ČKPŠD Morača, KUD Dem ...

Na področju sodobnega plesa so najbolj aktivni: KD Qulanium, Plesni klub Tinča Kranj, Plesno društvo Netopir Kranj, KD Muv, KUD Nor, Mažoretni in twirling klub Kranj ...

Edini javni zavod s tega področja je Glasbena šola Kranj, ki pa ima prvenstveno vzgojno-izobraževalno funkcijo. V sklopu Glasbene šole Kranj deluje baletni oddelek.

Cilj 6: Zagotavljati osnovne pogoje za gledališko dejavnost:

- z rednim financiranjem zagotavljanje delovanja in razvoja Prešernovega gledališča Kranj kot profesionalne institucije
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- z rednim financiranjem zagotavljanje delovanja in razvoja Tedna slovenske drame kot enega najpomembnejših nacionalnih festivalov
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- s sofinanciranjem preko javnega razpisa za ljubiteljske dejavnosti zagotavljati osnovne pogoje za delovanje ljubiteljskih društev na področju gledališča
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- podpora produkcije, projektov in programov neodvisnih kulturnih producentov, ki poklicno ali polpoklicno izvajajo programe z namero doseganja profesionalnih standardov v sklopu javnega razpisa za kulturne projekte
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen).

Cilj 7: Povečati dostopnost in razširjenost gledališke produkcije:

- spodbujati produkcijo predstav na odprtih površinah
(2015: 0 predstav; 2020: 5 predstav);
- spodbujati sodelovanje med Prešernovim gledališčem Kranj in NVO s prednostno obravnavo pri javnem razpisu za kulturne projekte
(2014 0 skupnih projektov, 2020: 5 skupnih projektov);
- povečati prepoznavnost Tedna slovenske drame doma in v tujini ter spodbujanje povezovanja s podobnimi festivali v tujini
(2015: 4 predstave iz tujine; 2020: 8 predstav iz tujine)
(2015: 1 skupen projekt; 2020: 3 skupni projekti);
- spodbujati povezovanje organizacij v Kranju s različnih področij pri izvedbi spremljevalnih dogodkov ob Tednu slovenske drame kot mestni festivalski utrip
(2015: 0 skupnih dogodkov, 2020: 5 skupnih dogodkov).

Cilj 8: Zagotavljati osnovne pogoje za razvoj folklorne in plesne produkcije:

- sofinanciranje osnovnih pogojev za delovanje ljubiteljskih društev na področju folklorne in plesa preko javnega razpisa za ljubiteljske dejavnosti
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- podpiranje produkcije, projektov in programov neodvisnih kulturnih producentov na področju plesne dejavnosti, ki poklicno ali polpoklicno izvajajo programe, z namero doseganja profesionalnih standardov v sklopu javnega razpisa za kulturne projekte
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- gostovanje vsaj enega večjega plesnega dogodka v Kranju
(2014: 0, 2020: vsaj 1 dogodek letno).

Cilj 9: Izboljšati infrastrukturo za potrebe gledališke in plesne dejavnosti:

- energetska obnova stavbe Prešernovega gledališča Kranj in zamenjava strešne kritine,
(2015: 0, 2020: izvedena energetska prenova Prešernovega gledališča Kranj);
- zagotovitev skladiščnih prostorov za gledališko dejavnost
(2015: 0, 2020: vzpostavljeni primerni skladiščni prostori za gledališko dejavnost);
- tehnološka usposobitev vsaj še ene gledališke dvorane na območju MOK (za potrebe Tedna slovenske drame društev in neodvisnih producentov)
(2015: 0, 2020: vzpostavljena primerna dvorana);
- zagotavljanje ustreznih prostorov za kontinuirano produkcijo baleta in plesne dejavnosti v sklopu obstoječih prostorov MOK
(2015: 0, 2020: vzpostavljeni primerni prostori za plesno dejavnost).

5.2. GLASBENE UMETNOSTI

Glasbena dejavnost se v Kranju skoraj izključno odvija v polju ljubiteljskih oz. neinstitucionalnih oblik udejstvovanja. Edini javni zavod s tega področja je Glasbena šola Kranj, ki pa ima prvenstveno vzgojno-izobraževalno funkcijo in se le s presežkom svojih dejavnosti vključuje v glasbeno življenje. Nekatere glasbene skupine po kakovosti in uspehih sežejo tudi v nacionalni in mednarodni prostor.

Na glasbenem področju je zelo razvita zborovska glasba, ki deluje na področju ljubiteljstva. To so številni zbori v okviru kulturnih društev: APZ France Prešeren Kranj, KD Mysterium Kranj, zbor Kokrčan v okviru KUD Kokrica, zbori v okviru KD Gimnazije Kranj: Dekliški pevski zbor Gimnazije Kranj, Mešani pevski zbor Gimnazije Kranj ter Carmen Manet, KD Jože Papler Besnica, KD Komorni zbor Gallus Kranj, KD Kranjski kvintet Kranj, KD Kranjski oktet, KD Mešani pevski zbor Iskra Kranj, De profundis, KD Mepz Musica viva Kranj – Primskovo, KD Mopz Maj Kranj, DPD Svoboda Stražišče, Društvo Obrtniški pevski zbor, Društvo upokojencev Kranj (zbor Peter Lipar), KD Brdo.

V MOK deluje tudi Pihalni orkester Mestne občine Kranj ter godalni in pihalni orkester Glasbene šole Kranj ter Veliki simfonični orkester Gimnazije Kranj.

Poleg tega segmenta pa deluje še cela vrsta društev, neodvisnih kulturnih producentov, ki ne delujejo kot izvajalci glasbene dejavnosti, temveč se ukvarjajo z organizacijo dogodkov na tem področju (KUD Subart, KD Bazen, Jazz društvo Kranj, Art center, Zavod Carnica, Novi klub Ljubiteljev glasbe Kranj ...).

Koncertna dejavnost v Kranju je razmeroma skromna predvsem zaradi akutnega pomanjkanja primernih prireditvenih prostorov. Le ljubiteljski kulturni ustvarjalci in neinstitucionalne oblike glasbenega udejstvovanja lahko pristanejo na improvizirane razmere v prostorih in okoljih, ki niso prvenstveno namenjena prireditveni dejavnosti. Precej dogodkov se tako odvija v obliki poletnih prireditev (Jazz kamp, Teden mladih) ali v širši javnosti manj dostopnih prostorih (Bazen, Trainstation squat), osredotočenih le na posamezne zvrsti glasbenega ustvarjanja in poustvarjanja.

Dogodkov s področja komorne, orkestralne, etno, elektronske in eksperimentalne glasbe skoraj ni; skrb zanje se izraža skozi podporo kulturnim projektom preko javnega razpisa.

CILJI, UKREPI IN KAZALCI:

Cilj 10: Zagotavljati osnovne pogoje za razvoj glasbene produkcije:

- sofinanciranje osnovnih pogojev za delovanje ljubiteljskih društev na področju glasbe preko javnega razpisa za ljubiteljske dejavnosti
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- povečati podporo produkcijam, projektom in programom neodvisnih kulturnih producentov na področju glasbene dejavnosti, ki poklicno ali polpoklicno izvajajo programe, z namero doseganja profesionalnih standardov v sklopu javnega razpisa za kulturne projekte
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- skrb za kakovostno in raznovrstno glasbeno produkcijo na javnih prireditvah
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- zagotoviti prostore v lasti Mestne občine Kranj za namen vadbe in produkcije glasbenih skupin in posameznikov
(2013: 0, 2020: vsaj 1 prostor za namen vadbe in produkcije glasbenih skupin in posameznikov);
- podpora projektu Glasbena visoka šola za jazz in popularno glasbo
(2015:0, 2020: razvoj projekta).

Cilj 11: Razvoj koncertne dejavnosti:

- ustanovitev programskega sosveta in pomoč pri njegovem delovanju, snovanje programskih načrtov za izvajanje koncertne dejavnosti
(2015: 0, 2020: programski sosvet redno deluje);
- vzpostavitev in učinkovito delovanje Zavoda za turizem in kulturo Kranj na področju organizacije koncertov in glasbe
(2015: 0, 2020: Zavod za turizem in kulturo Kranj uspešno opravlja vse svoje naloge);
- zagotavljanje rednega izvajanja vrhunskih glasbenih projektov
(2020: izvedeni vsaj 3 vrhunski glasbeni projekti letno);
- povečanje števila koncertov na javnih površinah
(2020: vsaj 6 projektov letno, vrsta in število prireditev, število obiskovalcev);

- razvoj in podpora mestnim glasbenim festivalom, ki naj postane(jo) vseslovensko in mednarodno prepoznavni
(2015: 3, 2020: vsaj 4 festivali letno z mednarodno prepoznavnostjo);
- priprava večjih koncertov izvajalcev mednarodne ravni - v sodelovanju z Zavodom za turizem in kulturo Kranj ter nevladnimi organizacijami
(2014: 0, 2020: vsaj 3 projekti letno);
- skupno izvajanje projektov vseh zainteresiranih izvajalcev, ki so sofinancirani s strani MOK (npr. ob dnevu glasbe)
(2015: 0, 2020: vsaj 2 projekta letno).

5.3. VIZUALNE UMETNOSTI

Javni interes na tem področju Mestna občina Kranj uresničuje s podporo javnih zavodov, ki izvajajo galerijsko dejavnost (Gorenjski muzej – galerijska dejavnost, Zavod za turizem Kranj – Galerija Prešernovih nagajencev za likovno umetnost). Na področju vizualnih umetnosti deluje tudi Layerjeva hiša – hiša umetnikov, ki je podrobneje opredeljena v poglavju 6.1. Layerjeva hiša – hiša umetnikov.

Na področju vizualnih umetnosti delujejo tudi drugi neodvisni kulturni producenti ter ljubiteljska društva, kot so Likovno društvo Kranj, KD Nebo, Fotografsko društvo Kranj, KD Foto skupina Ime Kranj, KD Sava Kranj, Fotografsko društvo Kranj ...

Kranjske galerije kot prostori srečevanj različnih likovnih umetnosti predstavljajo lokalno, gorenjsko in nacionalno likovno ustvarjanje. Gorenjski muzej predstavlja osrednjo galerijsko hišo na Gorenjskem. Galerija Prešernovih nagajencev skrbi za predstavitev likovne umetnosti Prešernovih nagajencev in nagajencev Prešernovega sklada. Likovno društvo Kranj izstopa po prizadevanjih za predstavitev sodobnega likovnega ustvarjanja v širšem prostoru. Medsebojno sodelovanje vseh treh galerijskih hiš bi pomenil presežek v kvalitetnem predstavljanju likovne umetnosti na Gorenjskem in v Sloveniji.

CILJI, UKREPI IN KAZALCI:

Cilj 12: Zagotavljanje osnovne pogoje za razvoj vizualnih umetnosti:

- sofinanciranje osnovnih pogojev za delovanje ljubiteljskih društev na področju vizualnih umetnosti preko javnega razpisa za ljubiteljske dejavnosti
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- povečanje podpore produkcijam, projektom in programom neodvisnih kulturnih producentov na področju vizualnih umetnosti, ki poklicno ali polpoklicno izvajajo programe z namero doseganja profesionalnih standardov v sklopu javnega razpisa za kulturne projekte
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- povečanje števila vrhunskih in zahtevnejših razstavnih projektov in popularizacijo le-teh
(2013: 2, 2020: vsaj 4 projekti letno);
- ustanovitev ateljejev (npr. v okviru Kulturniškega inkubatorja na lokaciji v lasti MOK
(2014: 0, 2020: vzpostavljeni 3 ateljeji);
- transparentno sodelovanje javnih zavodov z nevladnimi organizacijami in neodvisnimi producenti (npr. javna povabila)
(2020: javni zavodi podizvajalske storitve iščejo preko razpisov, na katerih sodelujejo tudi neodvisni producenti);
- povezava likovnih razstavišč v mrežo; povezava galerij in razstavišč javnih zavodov z galerijami in razstavišči, ki jih vodijo posamezniki in nevladne organizacije; spodbujanje razstavljanja na prostem
(2015: 0, 2020: mreža vzpostavljena in delujoča);
- podpora projektom na področju arhitekture, krajinske arhitekture in oblikovanja
(2013: 0, 2020: vsaj 1 projekt letno).

Cilj 13: Spodbujanje razvoja sodobne likovne umetnosti - »kranjske galerije«:

- postopna vzpostavitev samostojne enote kranjskih galerij za sodobno likovno umetnost
(2015: 0, 2020: zaposlen kustos, redno se izvaja program, vsaj 12 razstav letno);
- ponovna vzpostavitev umetniškega sveta za galerijsko dejavnost pri Gorenjskem muzeju
(2014: 0, 2020: redno delovanje sveta);
- vzpostavitev skupnega telesa z namenom sodelovanja vseh izvajalcev s področja vizualnih umetnosti v Kranju, predvsem Gorenjskega muzeja, Likovnega društva Kranj, Galerije Prešernovih nagajencev za likovno umetnost, Layerjeve hiše – hiše umetnikov in drugih
(2014: 0, 2020: redno delovanje sveta);

- uvrstitev »kranjskih galerij« na referenčni seznam galerij pri Ministrstvu za kulturo (2014: 0, 2020: uvrstitev na referenčni seznam).

Cilj 14: Skrb za nadaljnji razvoj Galerije Prešernovih nagajencev:

- vključitev v sistem financiranja Ministrstva za kulturo (2015: 0, 2020: Galerija pridobiva sredstva od Ministrstva za kulturo);
- izvajanje rednega programa promocije Prešernovih nagajencev in nagajencev Prešernovega sklada (2014: 6 razstav, 1 srečanje ob osmem februarju, 2020: 6 razstav, 1 srečanje ob osmem februarju);
- širitev stalne zbirke Prešernovih nagajencev in nagajencev Prešernovega sklada; pridobivanje novih del (posameznih in donacij za stalno zbirko) (2014: 320 likovnih del v zbirki, 2020: 700 likovnih del v stalni zbirki).

Cilj 15: Gorenjski muzej kot osrednja galerijska ustanova na Gorenjskem:

- sistematično raziskovanje gorenjske likovne umetnosti (2014: 1 raziskovalni projekt, 2020: vsaj 1 raziskovalni projekt letno);
- sistematično dopolnjevanje zbirke Kabineta slovenske fotografije in sodobne likovne umetnosti (2014: 1 zbirka, 2020: dopolnjevanje zbirke za 20 %);
- spodbujanje povezovanja z Galerijo Prešernovih nagajencev z Likovnim društvom Kranj, Fotografskim društvom Janez Puhar, Lajerjevo hišo in ostalimi galerijami na Gorenjskem in v Sloveniji (2014: 3 projekti; 2020: 4-5 skupnih projektov letno).

5.4. INTERMEDIJSKE UMETNOSTI

Pojem intermedijske umetnosti se nanaša na sodobne umetnostne rabe intermedijskih izraznih sredstev in sodobnih komunikacijskih tehnologij. Gre za projekte, ki naj bi na umetniški način, ustvarjalno, reflektivno in raziskovalno ponazarjali procese, produkte in vplive sodobnih tehnologij na pojave v sodobni družbi.

Načelo spajanja (fuzije) v smislu interaktivnosti se na področju sodobnih umetniških praks kaže kot intermedijskost, od tod poimenovanje področja: intermedijske umetnosti. Mednje štejemo raznolike, nenehno razvijajoče in spreminjajoče se umetniške prakse. Vanje prištevamo vse umetniške prakse, ki v ustvarjalnem aktu uporabljajo informacijsko tehnologijo, robotiko, medmrežje, kibernetiko, teleprezenco, virtualno resničnost, multimedijskost in tako imenovano "razširjeno telesnost", glede na zvrst pa je intermedijska umetnost tudi interaktivni performans, interaktivna (avdio, video itd.) instalacija, spletna umetnost in urbana javna intervencija.

Stolp Škrlovec

Mestna občina Kranj je s ciljem razvijanja intermedijske umetnosti obnovila stolp Škrlovec in ga aprila 2012 predala v upravljanje Prešernovemu gledališču Kranj. Z rednim financiranjem vzdrževanja in s programskimi sredstvi bo MOK spodbujala ustvarjalnost na področju interdisciplinarnosti in povezovanja med različnimi umetniškimi zvrstmi in tehnologijami.

CILJI, UKREPI IN KAZALCI:

Cilj 16: Zagotavljati osnovne pogoje za razvoj produkcije na področju intermedijskih umetnosti:

- zagotavljanje infrastrukturnih in kadrovskih pogojev za izvajanje programa (2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- zagotavljanje podpore produkcijam, projektom in programom neodvisnih kulturnih producentov na področju intermedijske dejavnosti, ki poklicno ali polpoklicno izvajajo programe z namero doseganja profesionalnih standardov v sklopu javnega razpisa za kulturne projekte (2015: 0, 2020: vzpostavitev možnosti za sofinanciranje preko razpisov, letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- zagotovitev pogojev za vsaj eno lastno produkcijo letno (2014: 1, 2020: vsaj 2 projekta lastne produkcije letno).

Cilj 17: Povečati dostopnost intermedijske umetnosti:

- spodbujanje produkcije in delovanja umetnikov, ki metodološko omogočajo večletno razvijanje intermedijskih projektov; ciljno spodbuditi fotografske razstave, filmske projekcije in uprizoritvene projekte (2014: 6 intermedijskih projektov, 2020: 10 intermedijskih projektov letno);

- spodbujanje gostovanj prepoznavnih intermedijskih projektov; gostovanje vsaj enega večjega slovenskega oz. mednarodnega projekta letno (2015: 0, 2020: število projektov).

Cilj 18: Ureditev infrastrukture na področju intermedijskih umetnosti:

- ureditev dostopa oz. vstopa v stolp Škrovec (2015: 0, 2020: urejen dostop)
- urediti objekt ob stolpu Škrovec (garderobe, toaletni prostori, skladišče) (2015: 0, 2020: ureditev objekta).

5.5. FILM

V Mestni občini Kranj se s filmsko dejavnostjo ukvarjajo predvsem neodvisni producenti ter izvajalci na področju ljubiteljske dejavnosti. Izvajajo se tudi različni projekti oz. programi predvajanja filmov na javnih površinah v poletnem času. V prihodnosti želimo vzpostaviti mestni art kino, ki bi skrbel za filmsko vzgojo mladih, prikaz kvalitetne filmske produkcije ter spodbujal razvoj neodvisnih producentov.

CILJI, UKREPI IN KAZALCI:

Cilj 19: Vzpostavitev osnovnih pogojev za razvoj filma:

- ustanovitev art kina v obstoječih prostorih v lasti MOK (2015: 0, 2020: ustanovitev art kina);
- prikazovanje kvalitetne filmske produkcije (2015: 1 festival, 2020: več kot 1 festival, vzpostavljen art kino);
- skrb za filmsko vzgojo mladih (2015: 0, 2020: vzpostavljena filmska vzgoja za mlade v sklopu art kina).

5.6. KNJIŽNIČNA DEJAVNOST

Javni interes na področju knjižnične dejavnosti v Mestni občini Kranj izvaja Mestna knjižnica Kranj.

Knjižnica zbira, hrani in posreduje knjižnično gradivo in informacije, omogoča uporabo gradiva ter zagotavlja vsakemu občanu prost dostop do znanja in storitev pod enakimi pogoji. Knjižnica je spodbujevalec demokratičnega mišljenja, dejavnik razvoja bralne kulture, nastajanja in prenosa znanja ter pomemben nosilec sodobne informatizirane družbe. V tem se kaže tudi njena kulturna in socialno–razvojna funkcija v smislu izenačevanja izobraževalnih, informacijskih, socialnih in drugih zmožnosti prebivalcev v občini in regiji. Mestna knjižnica Kranj velja za eno izmed najbolj moderniziranih knjižnic v tem delu Evrope. Podrobnejša predstavitev Mestne knjižnice Kranj je navedena v poglavju o javnih zavodih.

CILJI, UKREPI IN KAZALCI:

Cilj 20: Zagotavljanje pogojev za nadaljnji razvoj knjižnične dejavnosti:

- ohranjati nivo financiranja rednega delovanja Mestne knjižnice Kranj (2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- spodbujati dejavnosti za širitev kroga uporabnikov knjižnice (2020: število članov knjižnice - povečanje deleža aktivnih uporabnikov knjižnice med prebivalci s 25 % na 30 %, najmanj 24.340) (2020: povečanje števila obiskovalcev knjižnice za 20 % v primerjavi z letom 2013, najmanj 441.448 v letu 2020);
- spodbujati dejavnosti, ki utrjujejo bralno kulturo in razširjajo informacijsko pismenost (2020: število organiziranih akcij za spodbujanje bralne kulture - več kot 5 na leto) (2020: število udeležencev tečajev informacijskega opismenjevanja: 2500 v petih letih);
- zagotoviti sredstva za redno vzdrževanje knjižnične infrastrukture (2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen).

Cilj 21: Zagotavljanje pogojev za boljšo dostopnost knjižničnih storitev, gradiv in informacij za uporabnike knjižnice:

- zagotavljanje sredstev za redno in zadosten nakup novega knjižničnega gradiva (2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen) (število nabavljenih enot gradiva s sredstvi MOK: 6900 na leto);
- zagotoviti delež finančnih sredstev za vzpostavitev bibliobusne službe (2014: 0, 2020: vzpostavljena in delujoča bibliobusna služba).

5.7. VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE

Poslanstvo deležnikov na področju kulturne dediščine je hranjenje, varovanje, urejanje, raziskovanje, interpretacija in prezentacija kulturne dediščine. Na področju dediščine v javnem interesu v občini delujejo Gorenjski muzej Kranj, ki ga je ustanovila Mestna občina Kranj, ter zavoda, katerih ustanoviteljica je država, in sicer Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Kranj, ter Zgodovinski arhiv, Enota za Gorenjsko Kranj.

CILJI, UKREPI IN KAZALCI:

Cilj 22: Zagotavljati pogoje za nadaljnji razvoj muzejske dejavnosti:

- ohranjanje nivo financiranja rednega delovanja Gorenjskega muzeja (2015-2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- skrb za redno vzdrževanje objektov, s katerimi upravlja Gorenjski muzej (2015-2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- postopna vzpostavitev Centra za premično dediščino Gorenjske na Savski cesti 34 (2015: 0, 2020: stavba je energetsko sanirana);
- obnova Mestne hiše v Kranju za razstavne namene (2015: obnova strehe, 2020: nadaljevanje sanacije Mestne hiše je v teku).

Cilj 23: Varovanje in prezentacija spomenikov kulturne dediščine na območju MOK:

- vzdrževanje in obnova spomenikov in kulturne dediščine v lasti MOK (2014: 12 obnovljenih spomenikov, 2020: vsaj 12 obnovljenih enot spominskih obeležij letno);
- finančno spodbujanje v obliki subvencij za lastnike hiš v mestnih in vaških jedrih za ustrezne obnove fasad, oken itd., pri čemer je zagotovljen vsaj 30-40% sofinancerski delež (2014: 0, 2020: javni razpis je izveden vsako leto);
- označevanje kulturnih spomenikov po pravilniku Ministrstva za kulturo (2014: 0, 2020: projekt označevanja kulturnih spomenikov končan).

Cilj 24: Večja prepoznavnost gorenjske in lokalne zgodovine in krepitev identitete:

- sodelovanje vseh deležnikov pri pripravi skupnih projektov, kot so npr. Dnevi evropske kulturne dediščine, Teden slovenske drame, Poletna muzejska noč, Prešernov smenj in drugi (2014: sodelovanje v 3 projektih, 2020: sodelovanje pri vsaj 5 projektih);
- sodelovanje z občinskimi organi in Zavodom za turizem in kulturo pri pripravi letnih načrtov razvoja turizma v mestu (2014: 0, 2020: sodelovanje poteka);
- finančno spodbujanje v obliki subvencij za publikacije o pomembnih kulturnih spomenikih (2014: 0, 2020: vsaj 1 pomembnejša publikacija letno).

5.8. LJUBITELJSKE KULTURNE DEJAVNOSTI

V javni interes na področju ljubiteljske kulture sodi vsa kontinuirana, strokovno pripravljena in kvalitetno izvedena kulturna ustvarjalnost in poustvarjalnost, še posebej ohranjanje nesnovne kulturne dediščine in mednarodno sodelovanje in povezovanje, strokovna srečanja in pregledi nastalih dosežkov, kulturna vzgoja in izobraževanje širokega kroga ljubiteljskih in bodočih profesionalnih kulturnih ustvarjalcev ter mentorjev, društvena dejavnost, ki spodbuja zanimanje za kulturo in kultivira svoje okolje.

MOK bo vsako leto namenila del proračunskih sredstev za sofinanciranje projektov in prireditev s področja kulture, ki prispevajo tako k oživitvi starega Kranja, kot tudi projektov in prireditev na celotnem območju občine. Za izvajanje vsebine projektov pa bodo poskrbela društva in ostale kulturne organizacije, ki se prijavijo na razpis.

Na območju MOK deluje 84 kulturnih društev, v katerih je 161 produkcijskih enot: 33 glasbenih, 27 gledaliških, 20 folklornih, 6 filmskih, 10 plesnih, 10 likovnih, 5 literarnih, 2 večzvrstni. Delujeta tudi dve zvezi društev (Zveza kulturnih društev Kranj, Zveza ustvarjalnih društev Kranj). Razvejana je tudi dejavnost etničnih skupnosti, ki delujejo v šestih društvih. Redno deluje okoli 3800 ljubiteljskih kulturnih ustvarjalcev.

Društva in skupine so (v letu 2013) samostojno pripravile in izvedle 1294 kulturnih prireditev, ki jim je prisostvovalo 191.000 obiskovalcev. Skupine so izvedle tudi 657 gostovanj oz. nastopov v drugih krajih po državi ali na gostovanjih v tujini.

Lokalna skupnost zagotavlja pogoje za delovanje ljubiteljskih kulturnih društev na svojem območju. Sofinanciranje kulturnih društev in ostalih kulturnih organizacij izvaja MOK preko javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov s področja kulture.

Cilj 25: Zagotavljati osnovne pogoje za redno delovanje kulturnih društev s področja ljubiteljske kulture:

- zagotavljati osnovne pogoje za redno delovanje ljubiteljskih kulturnih društev (javni razpis za sofinanciranje programov kulturnih društev s področja ljubiteljske dejavnosti, javni razpis za kulturne projekte)
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- sofinancirati redno dejavnost kulturnih društev s področja ljubiteljske kulture na področjih: glasbena dejavnost, folklorna dejavnost z glasbenimi zasedbami, plesna dejavnost, gledališka dejavnost, lutkovna dejavnost, likovna dejavnost, fotografska, filmska in video dejavnost, literarna dejavnost, delovanje zvez društev (javni razpis)
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- sofinancirati kulturne projekte ter projekte na javnih površinah
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- spodbujanje in podpora kulturnim projektom s področja etničnih skupnosti v okviru javnega razpisa
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen).

Cilj 26: Izboljšati prostorske pogoje za delovanje kulturnih društev:

- izboljšanje prostorskih razmer za izvedbo prireditev in kulturnih dogodkov (večnamenska kulturna dvorana)
(2020: število in vrsta novih/obnovljenih prireditvenih prostorov);
- postopna obnova prostorov oz. vzpostavitev novih prostorskih možnosti za ustvarjanje (delavnice, ateljeji, prostori za vadbo glasbenih, plesnih in drugih umetniških skupin
(2015: 0, 2020: vzpostavljeni 3 ateljeji, 1 prostor za vadbo glasbenih skupin, 1 prostor za vadbo plesnih, folklornih in drugih umetniških skupin);
- vzpostavitev prostorov za delovanje območne izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti v bivši gradbeni šoli
(2020: vzpostavitev prostorov).

Cilj 27: Razvoj Centra kulturnih dejavnosti kot izvajalca izobraževanj na umetniških področjih, ki so v primerjavi z drugimi na območju Kranja podpovprečno razvita in zastopana:

- spodbujanje video-filmske dejavnosti, spodbujanje literarne dejavnosti, spodbujanje multimedijske dejavnosti; razvijanje lokalno nerazvitih umetniških praks
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen).

5.9. NEODVISNI KULTURNI PRODUCENTI

Kulturne dejavnosti, ki jih neposredno ne izvajajo javni zavodi, ampak samostojni kulturni ustvarjalci, organizacije zasebnega prava (društva, zavodi) ter gospodarski subjekti, ki so registrirani za izvajanje kulturnih dejavnosti, predstavljajo velik potencial. Gre za kulturne organizacije in posameznike, ki poklicno in z namero doseganja profesionalnih standardov ustvarjajo, poustvarjajo ali organizirajo kulturne dogodke oziroma ustvarjajo, posredujejo ali ohranjajo kulturne dobrine in kulturne vrednote.

Po podatkih Ministrstva za kulturo je v razvidu samozaposlenih v kulturi v letu 2015 vpisanih 59 ustvarjalcev, ki imajo stalno prebivališče v Mestni občini Kranj, od tega 11 na področju glasbenih umetnosti, 17 na področju arhitekture in oblikovanja, 3 na področju medijev in avdiovizualne kulture, 13 na področju uprizoritvenih umetnosti, 13 na področju vizualnih umetnosti in 2 na področju založništva.

Cilj 28: Spodbujati delovanje neodvisnih kulturnih producentov:

- zagotavljanje sofinanciranja projektov in programov neodvisnih kulturnih producentov preko javnega razpisa
(2015–2020: letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- zagotavljanje javne infrastrukture (ateljeji, produkcijski prostori) z večletno brezplačno oddajo praznih nepremičnin v uporabo kulturnim organizacijam in ustvarjalcem posameznikom

(2015: 0, 2020: vzpostavljeni 3 ateljeji, 1 prostor za vadbo glasbenih skupin, 1 prostor za vadbo plesnih in drugih umetniških skupin);

- izboljšanje dostopa neodvisnim kulturnim producentom do javnih del
(2015: 0, 2020: vsaj 3 neodvisni kulturni producenti imajo sofinancirana javna dela);
- vzpostavitev sistema za podeljevanje statusa izvajalca v lokalnem javnem interesu
(2015: 0, 2020: sistem vzpostavljen);
- spodbujanje sodelovanja javnih zavodov z neodvisnimi kulturnimi producenti
(2015: 0, 2020: vsaj 5 skupnih projektov letno);
- vzpostavitev razvida neodvisnih kulturnih producentov
(2015: 0, 2020: razvid vzpostavljen).

6. JAVNI ZAVODI NA PODROČJU KULTURE

V Mestni občini Kranj deluje več javnih zavodov, katerih ustanoviteljica je Mestna občina Kranj. To so Prešernovo gledališče Kranj, Gorenjski muzej, Mestna knjižnica Kranj in Glasbena šola Kranj.

Poleg teh delujejo tudi javni zavodi, katerih ustanoviteljica je država, njihove enote pa izvajajo svoje poslanstvo na območju Mestne občine Kranj. To so Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, OI Kranj, Zgodovinski arhiv Ljubljana, OE Kranj, Zavod za varstvo kulturne dediščine, OE Kranj.

6.1. Prešernovo gledališče Kranj

Prešernovo gledališče Kranj (v nadaljevanju PGK) je edino profesionalno gledališče na Gorenjskem in pomembna kulturna ustanova MOK. V zadnjih letih je preraslo v eno izmed osrednjih slovenskih gledališč. Njegova osnovna usmeritev je skrb za kakovostno umetniško produkcijo. Z uprizoritvami za otroke in mladino skrbi tudi za kulturno vzgojo mladih, z vsakoletno organizacijo nacionalnega festivala Teden slovenske drame pa spodbuja nastajanje in uprizarjanje kakovostne slovenske dramatike.

Gledališče povprečno letno pripravi 4-5 premiernih uprizoritev in odigra od 160 do 180 predstav doma in na gostovanjih, poleg tega pa je v organizaciji gledališča letno odigranih še med 100 in 120 ponovitev različnih gostujočih predstav ter med 60 in 80 drugih prireditev. PGK ima dvorano z 240 sedeži. Infrastrukturno in energetsko je objekt zastarel in potreben posodobitve.

Mestna občina Kranj je leta 2012 Prešernovemu gledališču predala v upravljanje stolp Škrlovec. Projekt je evropski projekt javnega razpisa za sofinanciranje operacij javne kulturne infrastrukture v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, v okviru razvojne prioritete Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov in prednostne usmeritve Mreženje kulturnih potencialov. Projekt je delno financiral Evropski sklad za regionalni razvoj.

POSŁANSTVO

PGK skrbi za trajno in nemoteno izvajanje programov in projektov ter posredovanje na področju uprizoritvenih umetnosti v lokalnem, regionalnem in mednarodnem prostoru. Omogoča profesionalno kakovostno umetniško produkcijo, ki je v največji meri dostopna občinstvu. Deluje kot središčni center uprizarjanja dramskega gledališča v regiji in v letni program vključuje uprizarjanje sodobnih, klasičnih in eksperimentalnih odskih del. Načrtno spodbuja pisanje in predstavljanje novih slovenskih dramskih besedil in jih uvršča v letni program uprizoritev. Je organizator vsakoletnega nacionalnega festivala slovenske drame, ki s svojim delovanjem vpliva na nastajanje in uprizarjanje kakovostne slovenske dramatike. Z organizacijo sobotnih matinej in uprizoritvami za otroke skrbi za gledališko vzgojo mlajše publike in se s svojim programom aktivno vključuje v revitalizacijo starega Kranja.

VIZIJA

Prešernovo gledališče Kranj bo kot profesionalna ustanova na področju gledališke umetnosti intenzivno spodbujalo domačo dramsko ustvarjalnost, oživljalo klasično in budno spremljalo dogajanje sodobne svetovne dramatike, odgovorno skrbelo za svoj kvaliteten in kvantitativni razvoj in si prizadevalo zadovoljiti kulturne potrebe čim širšega kroga obiskovalcev ne le znotraj občine in gorenjske regije, temveč tudi v širšem prostoru.

Postane naj eno od petih najvplivnejših gledališč v Sloveniji.

6.2. Gorenjski muzej

Po pooblastilu Vlade RS Gorenjski muzej izvaja javno službo na področju varstva premične kulturne dediščine na območju Gorenjske. Finančna sredstva zagotovijo ustanovitelj muzeja Mestna občina Kranj, Ministrstvo za kulturo, druge občine ali pa jih muzej zagotovi iz lastnih sredstev.

Gorenjski muzej ima od leta 2012 v upravljanju večino grajskega kompleksa Khislstein na Tomšičevi 42 in 44. V Mestni hiši na Glavnem trgu 4 so prostori za občasne razstave in stalne postavitve (Ljudska umetnost na Gorenjskem, Železna nit in Galerija Lojzeta Dolinarja), na podstrehi pa so depojski prostori. V Prešernovem spominskem muzeju na Prešernovi 7 je na ogled razstava o delu in življenju dr. Franceta Prešerna, galerijski prostor pa je namenjen občasnim razstavam. V upravljanju imajo tudi arheološki spomenik (kostnico) ob župnijski cerkvi sv. Kancijana in tovarišev, ki je bila prenovljena v letih 2013/14, dodane pa so tudi nove muzejske vsebine.

Leta 1995 je muzej prevzel v upravljanje tudi muzeje v občini Bohinj (Planšarski muzej v Stari Fužini, Oplenova hiša v Studoru in Muzej Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici).

Mestna občina Kranj je na Savski 34 za potrebe muzeja odkupila okrog 1500 m² primerne prostora za muzejske depoje, kjer so načrtovani sodobno opremljena konservatorska in restavratorska delavnica,

fotografski atelje, fototeka in dokumentacijska služba za delo s strankami. Projektna dokumentacija je pripravljena, v naslednjih letih pa si bomo prizadevali za fazno obnovo in vzpostavitev Centra za premično kulturno dediščino Gorenjske. Obnove je potrebna notranjost Mestne hiše, kjer načrtujemo tudi prenovu stalne razstave o ljudski umetnosti.

Gorenjski muzej se uspešno spreminja v prizorišče novih spoznanj o naši skupni preteklosti in hkrati ponuja priložnosti za ustvarjalno in prijetno druženje. Z obnovljenim kompleksom gradu Khislstein je poleg stalne razstave dobili tudi prostore, namenjene različnim delavnicam, tečajem in predavanjem. Novi prostori in seveda velika razstava o Gorenjski spodbujajo k oblikovanju še pestrejšega programa, namenjenega šolarjem, aktivnim odraslim, upokojujencem in družinam.

Strokovni delavci v okviru poslanstva in strateškega načrta pridobivajo in skrbijo za predmete premične dediščine, proučujejo in posredujejo javnosti izsledke svojih preučevanj na stalnih in občasnih razstavah, muzejskih večerih, delavnicah, posvetih, z objavami in publikacijami. V Gorenjskem muzeju je trenutno zaposlenih 30 delavcev. Sredstva za plače zaposlenih so bile pokrite iz več virov: z Ministrstva za kulturo 22 delavcev, Mestna občina Kranj financira plačo enega čuvaja, Občina Bohinj pokriva polovično zaposlitev dveh čuvajev, eno mesto čuvaja je financirano iz lastnih sredstev, pet delavcev pa opravlja delo preko programa javnih del. Še vedno pa si prizadevajo za vrnitev izgubljenega delovnega mesta kustosa za Prešernov spominski muzej in kulturno zgodovino. Število zaposlenih se ne bi smelo in se ne sme zmanjševati tudi zaradi evropskega projekta Kompleks Khislstein, ki mora ohranjati prvotno število delovnih mest.

POSŁANSTVO

Modeli dediščine, ki jih zbira, hrani, raziskuje in predstavlja Gorenjski muzej, so namenjeni sodobnim potrebam in so v oporo pri tvorbi in vzdrževanju regionalne in lokalne identitete ter v navdih in pomoč za iskanje rešitev sodobnih kulturnih problemov ljudi na Gorenjskem in širše. Svoje poslanstvo muzej izvaja na podlagi nosilnih zbirk: arheološke, etnološke, zbirke ljudske umetnosti, starejše, umetnostne, kulturne in novejše zgodovine ter sodobnosti, kabineta slovenske fotografije, likovne ustvarjalnosti Gorenjske in Prešerniane. Muzej je usmerjen v nenehno komuniciranje z okoljem – dediščino predstavlja z razstavami, publikacijami, na delavnicah, študijskih krožkih in predavanjih. Gorenjski muzej je kraj, kjer se srečujejo ljudje, ki znajo v ohranjeni kulturni dediščini najti tiste skupne poteze, ki nas povezujejo z drugimi narodi oziroma kulturami, obenem pa izpostaviti tudi tiste dragocenosti, ki so le naše. Muzej ima prijatelje tako med otroki, ki se razposajeno zabavajo na ustvarjalnih delavnicah, kakor tudi med uveljavljenimi raziskovalci, s katerimi se oblikuje podoba Gorenjske iz preteklosti.

VIZIJA

Kot pokrajinski muzej bo Gorenjski muzej okrepil izvajanje javne službe (evidentiranje, inventariziranje, proučevanje, predstavljanje dediščine) na celotnem območju Gorenjske in tako večal njegovo razpoznavnost in pomen, kar se bo odražalo na nacionalnem in medregionalnem področju. Na ta način se bo krepilo sodelovanje z sorodnimi inštitucijami kot tudi z vso zainteresirano javnostjo.

Oblikoval bo center premične dediščine Gorenjske, ki bo omogočal lažjo dostopnost do gradiva in podatkov in prispeval k popularizaciji dediščine.

6.3. Mestna knjižnica Kranj

Mestna knjižnica Kranj (v nadaljevanju MKK) je splošna knjižnica, ki deluje na območju MOK in petih sosednjih občin. Z uveljavitvijo zakona o knjižničarstvu je postala tudi ena od desetih slovenskih osrednjih območnih knjižnic. V Mestni občini Kranj deluje osrednja enota v Kranju in krajevna knjižnica v Stražišču.

Knjižnica je dobila nove prostore za osrednjo enoto v Kranju v letu 2011. Na površini skoraj 5400 m² je zaživela ena najsodobnejših knjižnic v Sloveniji, ki je leta 2013 beležila 20.048 aktivnih članov, ki so jo obiskali 367.873-krat in si izposodili 1.004.788 enot knjižničnega gradiva. Poleg knjižničnega gradiva obiskovalcem nudi informacije, omogoča učenje in študij, širi bralno kulturo in informacijsko pismenost ter organizira kulturne in izobraževalne prireditve. V letu 2013 je knjižnica organizirala 718 prireditev in dogodkov in 1093 ur računalniških tečajev.

Poleg MKK na območju MOK deluje še 9 osnovnošolskih knjižnic, 5 srednješolskih, 1 knjižnica v Dijaškem in študentskem domu Kranj in 1 na Fakulteti za organizacijske vede.

POSŁANSTVO

MKK zbira, obdeluje, hrani in daje v uporabo knjige in zapise na vseh medijih, omogoča dostop do informacij na svetovnem spletu in uporabo prostorov in naprav za zadovoljevanje informacijskih, kulturnih in izobraževalnih potreb občanov in drugih obiskovalcev v občinah Kranj, Cerklje na Gorenjskem, Jezersko,

Naklo, Preddvor in Šenčur. Izvaja dejavnosti za utrjevanje in razširjanje bralne kulture in informacijske pismenosti ter organizira kulturne prireditve. S tem podpira vseživljenjsko učenje, pretok informacij in izražanje ustvarjalnosti.

VIZIJA

Knjižnica bo z uvajanjem sodobnih organizacijskih, komunikacijskih in tehničnih rešitev učinkovito in racionalno opravljala svoje poslanstvo ter postala vodilna ustanova v regiji na področju utrjevanja in razširjanja bralne kulture in informacijske pismenosti ter hkrati odprl prostor za izražanje idej, izkušenj in ustvarjalnosti občanov.

Z izobraževalnimi in kulturnimi ustanovami bo tvorno sodelovala pri organizaciji in izvedbi skupnih projektov za čim boljši izkoristek potencialov vseh udeležencev, s svojimi prostorskimi in tehničnimi zmožnostmi pa bo nudila podporo kulturnim in izobraževalnim društvom, šolam in podjetjem.

6.4. Glasbena šola Kranj

Glasbena šola Kranj izobražuje otroke in mlade. Poleg glasbenega in plesnega izobraževanja, ki ga izvajajo tako za vzgojo ljubiteljskih kot profesionalnih glasbenikov, so za ustanovo izrednega pomena tudi aktivnosti, ki jih dodatno izvajajo z učenci in se pogosto dogajajo izven šole. Z njimi šola uveljavlja svojo specifičnost ter konkretno izkazuje kvaliteto svojega dela. Ob šolskih internih in javnih nastopih ter sodelovanju učencev na glasbenih revijah in tekmovanjih razvija tudi druge oblike kulturnega delovanja ter s tem sooblikuje kulturno podobo mesta. Pri tem se povezuje z vsemi zainteresiranimi javnostmi v občini in tudi s širšim prostorom, kar pa je odvisno tudi od prostorskih zmožnosti. Glasbena šola Kranj je še posebej aktivna pri vzgoji mladih poslušalcev, zato skrbno sodeluje z okoliškimi osnovnimi šolami in vrtci.

V letu 2013 je šola skupaj obiskovalo okoli 700 učencev. Individualni pouk 20 različnih inštrumentov je obiskovalo 520 učencev, ostali pa so obiskovali skupinski pouk predšolske glasbene vzgoje, glasbene in plesne pripravnice ter baleta. Vsako leto se v šolo vključi okoli 90 novih učencev individualnega pouka.

V letu 2011 je GŠ Kranj prvič uvedla program plesne pripravnice in prvega razreda baleta s ciljem, da do šolskega leta 2015/16 oblikuje in izvaja celoten program baleta (plesne pripravnice 1, 2 in 3 ter šest razredov baleta). Tako skuša zapolniti vrzel na področju celostnega izobraževanja na glasbenem in plesnem področju.

Šola se že ves čas ubada s prostorsko problematiko. Pouk že vrsto let izvaja na več lokacijah, kar otežuje sodelovanje med zaposlenimi in vpliva na kakovost izvedbe koncertov. Ves čas tudi ni na voljo ustrezne koncertne dvorane, zato se javni nastopi in koncerti solistov in skupin odvijajo na zasilnih lokacijah. Ob pomoči MO Kranj upa, da bo v najkrajšem času možno zagotoviti vsaj dodatne prostore za izvajanje skupinskega pouka, pouka orkestrrov in plesnega oddelka na Cankarjevi ulici 2.

Prostorsko problematiko glasbenega izobraževanja bo treba razrešiti celovito. Zato naj bi še pred iztekom srednjeročnega obdobja resno pretehtali možnosti gradnje novih prostorov, v katerih bi bilo mogoče izvajati celoten pouk šole, vključno z nastopanjem učencev in številnih komornih in orkestrskih zasedb, ki delujejo na šoli. S tem bi skušali razrešiti tudi dolgoletni problem javne koncertne dvorane v Kranju.

POSŁANSTVO

Poslanstvo Glasbene šole Kranj je odkrivanje in razvijanje glasbene in plesne nadarjenosti, sooblikovanje osebnosti in načrtno izboljševanje glasbene izobraženosti prebivalstva, doseganje ustreznega znanja in pridobivanje izkušenj za začetek delovanja v ljubiteljskih instrumentalnih ansamblih, orkestrih, pevskih zborih ter plesnih skupinah, pridobivanje znanja za nadaljnje glasbeno in plesno izobraževanje; omogočanje umetniškega doživljanja in izražanja; omogočanje osebnostnega razvoja učencev v skladu z njihovimi sposobnostmi in zakonitostmi razvoja; vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije; vzgajanje za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi; skrb za prenos nacionalne in občečloveške dediščine in razvijanje nacionalne zavesti; vzgajanje za multikulturno družbo, hkrati pa razvijanje in ohranjanje lastne kulturne in naravne dediščine.

VIZIJA

Glasbena šola Kranj bo postala ena od petih najuspešnejših glasbenih šol v Sloveniji ter najbolj prepoznavno glasbeno izobraževalno središče na Gorenjskem.

6.5. Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Kranj

Območna izpostava JSKD Kranj deluje na območju Mestne občine Kranj ter občin Cerklje na Gorenjskem, Jezersko, Naklo, Preddvor in Šenčur. V vseh šestih občinah živi skupaj okoli 75.000 prebivalcev. Na območju izpostave deluje 121 kulturnih društev, v katerih je 187 skupin oz. produkcijskih enot: 53 glasbenih, 33 gledaliških, 27 folklornih, 7 filmskih, 11 plesnih, 12 likovnih, 6 literarnih, 2 multimedijki ter 35 večvrstnih

skupin. V navedenih društvih in skupinah redno deluje okoli 5020 ljubiteljskih kulturnih ustvarjalcev. Društva in skupine so (v letu 2011) samostojno pripravile in izvedle 1469 kulturnih prireditev, ki jim je prisostvovalo 198.000 obiskovalcev, ter 68 izobraževanj, na katerih je bilo 1372 udeležencev. Skupine so izvedle tudi 812 gostovanj oz. nastopov v drugih krajih po državi ali na gostovanjih v tujini.

Nekatera kulturna društva in skupine, ki delujejo na omenjenih območjih, sodijo v sam vrh slovenske ljubiteljske kulture, saj so redno izbrana za nastope na zaključnih državnih srečanjih in tekmovanjih, kjer dosegajo dobre rezultate. Dobro so razvita vsa področja, ki obsegajo glasbeno (vokalna, instrumentalna), gledališko in lutkovno, folklorno, filmsko, plesno, likovno (in fotografijo), literarno, intermedijsko in večzvrstno dejavnost (društva in projekti, ki se povezujejo s turizmom, športom itd.).

Primarna in najpomembnejša naloga JSKD je skrb za kulturna društva v najširšem pomenu te besede, saj s tem ustvarja stimulatивно okolje za razvoj društvene in ljubiteljske kulture ter kvalitetno delo ustvarjalcev in poustvarjalcev. Delujočim društvom nudi strokovno podporo, zadolžen je tudi za zaznavanje potreb po izobraževanju in spodbujanju razvoja tistih dejavnosti in področij, ki še niso razvite oziroma so v manjšini.

POSŁANSTVO

Poslanstvo sklada je spodbujanje kulturne ustvarjalnosti, zagotavljanje strokovne in organizacijske podpore ljubiteljskim kulturnim dejavnostim, omogočati dostopnost kulturnih vsebin v celotnem kulturnem prostoru, vključevanje vseh dejavnikov na področju kulture v kulturno mrežo, ustvarjati pogoje za medkulturni dialog in vključevanje v mednarodno sodelovanje v evropskem in svetovnem prostoru.

VIZIJA

Območna izpostava JSKD Kranj bo postala ena od desetih najuspešnejših izpostav v Sloveniji ter najbolj prepoznavna kulturna mreža za podporo ljubiteljskih kulturnih dejavnosti na Gorenjskem.

6.6. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Kranj

V registru nepremične kulturne dediščine Ministrstva za kulturo je bilo maja 2014 za območje MOK vpisanih 507 objektov kulturne dediščine. Od njih so štirje spomeniki državnega pomena (Palača občine Kranj arhitekta Edvarda Ravnikarja ter grad Brdo s posestvom), 119 pa je spomenikov lokalnega pomena.

Kulturna dediščina je bogato zastopana tako na podeželju kot v mestnem središču. Staro mestno jedro je bilo leta 1983 razglašeno za zgodovinski in kulturni spomenik lokalnega pomena. Kot prepoznavna ustvarjena kvaliteta prostora se opredeljujejo ohranjena stara naselbinska jedra z velikim deležem kulturne dediščine (zgodovinsko jedro Kranja, vaška jedra), krajina na robovih Sorškega polja z značilnimi obcestnimi ravninskimi vasmimi (kot posebne kvalitete v tem območju se opredeljujejo jedra Mavčič, Jame in Praš), krajina Škofjeloškega hribovja in krajina severnega dela Dobrav z značilnimi gručastimi vasmimi ter krajina med Bitnjami in Žabnico z značilno srednjeveško parcelacijo in poselitvijo, ki se omejuje na severni del ob cesti Kranj–Škofja Loka.

POSŁANSTVO

Izvajanje ukrepov za vključevanje dediščine v sodobno življenje, predstavljanje dediščine javnosti in razvijanje zavesti o njenih vrednostih. Zavod promovira kulturno dediščino, saj ima le-ta zelo velik pomen pri njenem varstvu in ohranjanju.

VIZIJA

Zavod za varstvo kulturne dediščine, OE Kranj, bo postal osrednji nosilec dejavnosti na svojem področju. Prizadeval si bo, da se zavest o pomenu varovanja in skrb za ohranjanje dediščine uvrsti v vse pomembne razvojne programe občin, za katere je pristojen.

6.7. Zgodovinski arhiv Ljubljana, Enota za Gorenjsko Kranj

Arhivsko gradivo je kulturni spomenik, obenem pa je njegova dokazna vrednost pomembna za pravno varnost države, njenih ustanov in državljanov.

Zgodovinski arhiv Ljubljana s sedežem v Ljubljani opravlja arhivsko javno službo na območju upravnih enot: Cerknica, Črnomelj, Domžale, Grosuplje, Idrija, Jesenice, Kamnik, Kočevje, Kranj, Litija, Ljubljana, Logatec, Metlika, Novo mesto, Radovljica, Ribnica, Škofja Loka, Trebnje, Trzin in Vrhnika. ZAL ima štiri dislocirane organizacijske enote: za Gorenjsko v Kranju, za Dolenjsko in Belo krajino v Novem Mestu, v Škofji Loki in v Idriji.

Enota za Gorenjsko opravlja celovito arhivsko javno službo na območju upravnih enot: Kranj, Radovljica, Jesenice in Trzin. V njej so redno zaposleni trije arhivisti, tehnik in manipulant, začasno pa tudi delavka v programu javnih del. Poslovni prostori enote so na Savski cesti 8 v Kranju, arhivsko skladišče pa v stavbi Iskratel na Ljubljanski cesti 24 a, kjer se hrani celotno arhivsko gradivo enote. Lastnica poslovnih prostorov je Vlada Republike Slovenije, upravljalec pa Zgodovinski arhiv Ljubljana.

POSŁANSTVO

Poslanstvo Zgodovinskega arhiva Ljubljana je zbiranje in strokovna obdelava arhivskega gradiva, zagotavljanje ustreznih materialnih pogojev za trajno in varno hrambo, zaščite pred uničenjem, posredovanje gradiva uporabnikom, izobraževanje, informiranje javnosti, predstavitve in izdajanje publikacij.

VIZIJA

Zgodovinski arhiv Ljubljana bo v prihodnjih letih izpopolnil sodelovanje z vsemi ustvarjalci in imetniki javnega in zasebnega arhivskega gradiva, prevzel javno arhivsko gradivo, starejše od 30 let, in pripravil elektronski vodnik po fondih in zbirkah Zgodovinskega arhiva Ljubljana.

7. KULTURNO – MUZEJSKA ČETRTR

Osrednje aktivnosti so bile do sedaj vezane na ureditev in oživitev Kulturno-muzejske četrti v starem Kranju ter ureditev ulic starega Kranja. Namen investicij je bil zagotoviti obnovo objektov kulturne dediščine, v katerih se odvijajo dejavnosti, povezane s kulturo in turizmom, in so bile sofinancirane iz evropskih sredstev. V prihajajočem obdobju bo pozornost usmerjena k povezovanju vsebine med izvajalci programov.

7.1. Layerjeva hiša - hiša umetnikov

MOK je s pomočjo evropskih sredstev v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj, v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, v okviru razvojne prioritete: »Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov« in prednostne usmeritve 3.2. »Mreženje kulturnih potencialov« obnovila kulturni spomenik »Layerjeva hiša, hiša umetnikov« in tako pridobila nove površine javne kulturne infrastrukture. Na podlagi javnega razpisa je MOK izbrala Zavod Carnica za programskega upravljalca hiše za dobo petih let.

V objektu se odvijajo umetniške delavnice in programi v sodelovanju z drugimi zainteresiranimi nevladnimi organizacijami. V sklopu hiše deluje Forma Viva, ki je že gostila priznane umetnike. Vzpostavljena je trgovina z umetniškimi izdelki različnih ustvarjalcev vizualnih umetnosti iz vseh predelov Slovenije.

Vzpostavljen je Umetniški rezidenčni center, ki ga sestavljajo tri rezidence, ki lahko sprejmejo skupaj 9 oseb. Center je povezan z različnimi drugimi rezidenčnimi centri in mrežami doma in v tujini. Znotraj hiše sta urejena dva ateljeja, dve ustvarjalni delavnici ter prostor za ustvarjanje v hiši in na terasi. Poleg že omenjenih se v hiši odvijajo še naslednje dejavnosti:

- večerni program (koncerti, tematski večeri, potopisna predavanja, predstave, performansi, meddruštvena srečanja, srečanja prostovoljcev itd.) Program se odvija glede na dejavnost od kleti, vrta in do podstrehe;
- neformalna izobraževanja (tečaji, predavanja, delavnice itd.);
- muzejska dejavnost (v hiši je urejena spominska soba izumitelja fotografije na steklo Janeza Puharja in soba Leopolda Layerja, kjer je poleg že obstoječih fresk moč izvesti tudi nekaj o življenju in delu kranjskega slikarja);
- galerija (razstavniki prostori galerije so namenjeni predstavitvi likovnega ustvarjanja rezidentov in drugih umetnikov);
- kavarna (lična kavarnica z vrtom v atriju hiše, kjer v poletnem času poteka glasbeni, literarni in gledališki program).

V prostorih je tudi grafična stiskalnica, s katero upravlja Likovno društvo Kranj, uporabljajo pa jo lahko tudi vsi ostali zainteresirani uporabniki s področja likovne umetnosti, ki so za to usposobljeni oz. so se pripravljani usposobiti na delavnicah. V letu 2013 je umetniške delavnice in ostale programe obiskalo 9843 obiskovalcev.

POSŁANSTVO

Poslanstvo Layerjeve hiše – hiše umetnikov je spremljati in soustvarjati razvoj umetnosti, biti prostor vitalnih idejnih interakcij med umetniki, eksperti in občinstvom, opozarjati na izročila in poslanstva umetniških praks, vzpostavljati zavest o kritičnem razvoju družbe in družbenih praks bodočnosti, oživljati stari Kranj, povezovati, spodbujati, informirati, izobraževati in presenečati.

VIZIJA

Layerjeva hiša –hiša umetnikov želi postati pomembno središče za razvoj novih idej, umetniških praks in ustvarjalnosti, prepoznavnih v nacionalnem in mednarodnem prostoru.

CILJI, UKREPI IN KAZALCI:

Cilj 29: Razvoj in boljša organiziranost umetniškega rezidenčnega centra - vzpostavitev profesionalnega centra za razvoj umetnosti s 3 rednimi sodelavci in najmanj 8100 obiskovalci letno:

- zagotavljanje 3 delovnih mest za razvoj Layerjeve hiše – hiše umetnikov (2015: 3, 2020: 3);
- razvijanje kakovostnega muzejskega in galerijskega programa ter umetniških delavnic in programov (2014: 81 izvedenih dogodkov za 9500 obiskovalcev, 2020: 5% povečanje števila obiskovalcev)
- razvijanje kakovostnega spremljajočega programa (2020: produkcija vsaj 1 vrhunske likovne razstave letno, nadgradnja projekta Dvocikel v mednarodni projekt,)

- produkcija vsaj 1 vrhunske likovne razstave letno, nadgradnja projekta Dvocikel v mednarodni projekt, razvoj in nadgradnja festivalov Film Mixer ter Pleska) povečanje dostopnosti kakovostnih muzejskih, galerijskih in spremljajočih umetniških dejavnosti
(2014: 9500 obiskovalcev, 2020: povečanje obiskovalcev za 5 %);
- spodbujanje sodelovanja z drugimi umetniškimi rezidenčnimi centri ter mrežami doma in v tujini
(2014: sodelovanje s 7 rezidenčnimi centri v tujini, 2020: sodelovanje z 10 rezidenčnimi centri);
- promocija trgovine z umetniškimi izdelki različnih ustvarjalcev vizualnih umetnosti iz Slovenije in tujine; ciljna podpora ustvarjalcev vizualnih umetnosti, ki bodo svoje izdelke prodajali v trgovini
(2014: sodelovanje s 15 umetniki, 2020: 10 % več);
- čim večje število lokalnih prebivalcev izobraziti na področju vizualnih umetnosti in umetnostne zgodovine ter pridobiti certifikat Zavoda RS za šolstvo na področju izvenšolskega izobraževanja
(2014: 18 delavnic, 2020: 10% rast).

7.2. Grad Khislstein - kompleks

MOK je s pomočjo evropskih sredstev v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj, v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, drugega javnega razpisa za prednostno usmeritev »Regionalni razvojni programi«, v okviru OP krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete »Razvoj regij« in sklepa SVLR št.: 400-175/2007/553 obnovila kulturni spomenik »Grad Khislstein - kompleks« in tako pridobila nove površine javne kulturne infrastrukture. MOK je po zaključku operacije »Grad Khislstein – kompleks« dala v upravljanje Gorenjskemu muzeju in Zavodu za turizem Kranj (v nadaljevanju ZTK).

Grad Khislstein (Tomšičeva 42) in Lovski dvorec (Tomšičeva 44) je dobil v upravljanje Gorenjski muzej. V Lovskem dvorcu je dobila prostor uprava Gorenjskega muzeja, v gradu Khislstein je Gorenjski muzej postavil stalni razstavi Prelepa Gorenjska in Slike, risbe in grafike Poldeta Oblaka. Grad Khislstein je imel v letu 2013 skupaj 7410 obiskovalcev.

Z obnovljenim kompleksom gradu Khislstein so poleg stalne razstave dobili tudi tri prostore, namenjene različnim delavnicam, tečajem in predavanjem. Novi prostori in velika razstava o Gorenjski jih je spodbudila k oblikovanju še pestrejšega programa, namenjenega šolarjem, aktivnim odraslim, upokojevcem in družinam. V Vojnomirovi dvorani Ullrichove hiše (Lovski dvorec), potekajo muzejski večeri in strokovna srečanja. Za predstavitev dediščine je primeren tudi grajski vrt, ki ga prav tako upravlja Gorenjski muzej.

Letno gledališče Khislstein in gostinski obrat (Kavarna Khislstein 12.56) je dobil v upravljanje Zavod za turizem Kranj. Letno gledališče Khislstein (v nadaljevanju LGK) je imelo v prvem letu delovanja 2013 skupno 7417 obiskovalcev, ki so si ogledali 25 prireditev. V kavarni Khiselstein 12.56, ki je začela obratovati v maju 2013, pa je bilo v obdobju od 9. 5. do 31. 12. 2013 16.125 obiskovalcev. Za namen delovanja LGK je ZTK v aprilu 2013 odprl dve novi delovni mesti, in sicer vodjo LGK in vodjo kavarne.

CILJI, UKREPI IN KAZALCI

Cilj 30: Vzpostaviti Khislstein kot razpoznaven večnamenski kulturni prostora v starem Kranju za opravljanje dejavnosti na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni, ki je predmet EU projekta:

- načrtno predstavljane dediščine Gorenjske z razstavami, publikacijami, na različnih delavnicah, študijskih krožkih in predavanjih
(2014: 29 dogodkov, 2020: 10 % več dogodkov);
- priprava in izvedba programov za različne ciljne skupine (otroci, dijaki, študentje, družine, seniorji, domači in tuji turisti)
(2014: 16.200 udeležencev; 2020: 3% rast števila udeležencev);
- namestitev razlagalnih tabel in ureditev grajskega vrta z dediščinskimi vsebinami
(2015: 0, 2020: namestitev tabel, ureditev grajskega vrta);
- zagotavljanje ciljev EU projekta
(2015-2020: kontinuirano zagotavljanje 27 delovnih mest).

7.3. Trije stolpi

MOK je s pomočjo evropskih sredstev v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj, v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, v okviru razvojne prioritete: 3. »Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov« in prednostne usmeritve 3.2. »Mreženje kulturnih potencialov« obnovila kulturni spomenik »Trije stolpi«, ki vključuje stolp Pungert z razgledno ploščadjo, stolp Škrlovec in simbolni stolp na bivšem »Vovkovem vrtu«. S tem je MOK pridobila nove površine javne kulturne infrastrukture.

Stolp Pungert in razgledna ploščad

Z JSKD je MOK podpisala Pogodbo o programskem upravljanju otroškega stolpa Pungert za obdobje 5 let. JSKD skupaj z nevladnimi organizacijami izvaja program prireditev in delavnic za otroke. V letu 2013 je bilo v stolpu Pungert 247 delavnic za otroke in s tem 9651 obiskovalcev. MOK upravitelju za potrebe kritja programskih in materialnih stroškov ter plače enega zaposlenega v petletnem obdobju zagotavlja sredstva iz dela proračuna, namenjenega kulturi. Projekt Stolp Pungert je evropski projekt javnega razpisa za sofinanciranje operacij javne kulturne infrastrukture v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, v okviru razvojne prioritete Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov in prednostne usmeritve Mreženje kulturnih potencialov. Projekt je delno financiral Evropski sklad za regionalni razvoj.

Na razgledni ploščadi na Pungertu si obiskovalci in turisti Kranja lahko ogledajo kanjon Kokre in levi breg Save. V letu 2013 si je razgledno ploščad v okviru vodenih ogledov na Pungartu ogledalo skupno 994 obiskovalcev, medtem ko ostali obiskovalci niso evidentirani.

CILJI, UKREPI IN KAZALCI:

Cilj 31: Razvijati dejavnost otroškega stolpa Pungert:

- delovanje otroškega stolpa Pungert kot središča za razvoj kulturne vzgoje v sodelovanju z drugimi izvajalci v MOK
(2015-2020: kontinuirano zagotavljanje 2 delovnih mest, vsaj 4600 obiskovalcev letno);
- priprava in izvedba glasbenih, likovnih, lutkovnih, literarnih in kuharskih delavnic za predšolske in šolske otroke do 12. leta starosti
(2014: 259 delavnic, 7344 obiskovalcev, 2020: 5% povečanje).

Stolp Škrlovec:

Namenjen je centru intermedijske umetnosti in izvajanju dogodkov s področja fotografije, likovne umetnosti, glasbe, filmske in uprizoritvene umetnosti. Predstavljajo se umetniški projekti, ki svoje teme črpajo iz sodobnosti. V stolpu je tudi prostor, namenjen galerijski dejavnosti, ki se je v okviru praznovanja dvestote obletnice rojstva Janeza Puharja, izumitelja fotografije na steklo, preimenovalo v Galerijo Janeza Puharja.

S stolpom Škrlovec upravlja Prešernovo gledališče Kranj, ki je samo ali v sodelovanju z drugimi organizacijami v letu 2013 izvedlo 80 dogodkov, ki si jih je skupaj ogledalo 6125 obiskovalcev. To je evropski projekt javnega razpisa za sofinanciranje operacij javne kulturne infrastrukture v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, v okviru razvojne prioritete Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov in prednostne usmeritve Mreženje kulturnih potencialov. Projekt je delno financiral Evropski sklad za regionalni razvoj.

CILJI, UKREPI IN KAZALCI:

Cilj 32: Razvijati dejavnost stolpa Škrlovec kot profesionalnega centra z vsaj 2 rednima sodelavcema in najmanj 6020 obiskovalci letno:

- delovanje stolpa Škrlovec kot profesionalnega centra za intermedijsko umetnost
(2015-2020: kontinuirano zagotavljanje 2 delovnih mest, vsaj 6020 obiskovalcev letno);
- načrtno spodbujanje lastne produkcije (intermedijske umetnosti)
(2014: 1 projekt, 2020: vsaj 2 projekta letno);
- spodbujanje, usklajevanje, koordiniranje in soustvarjanje gostujočih dogodkov (lastna organizacija vseh vrst dogodkov, spodbujanje podizvajalcev kulturnega programa, zainteresirane javnosti
(2014: 121 dogodkov za 7160 obiskovalcev, 2020: 10 % več).

Simbolni stolp na bivšem »Vovkovem vrtu«

S stolpom upravlja ZTK. V letu 2013 je Vovkov vrt na sedmih prireditvah (kino projekcije) obiskalo 315 obiskovalcev.

CILJI, UKREPI IN KAZALCI:

Cilj 33: Razvijati dejavnost simbolnega stolpa z najmanj 200 obiskovalci letno:

- spodbujanje dogodkov in prireditev
(2014: 7 prireditev/dogodkov letno, najmanj 7 različnih izvajalcev, najmanj 200 obiskovalcev letno; 2020: 10 % več).

8. KULTURNI TURIZEM

Zaradi svoje središčne lokacije je Kranj idealen prostor za spoznavanje Slovenije, poslovna srečanja in izbrane dogodke. S turizmom se v občini ukvarja 8 % subjektov in 3 % zaposlenih, ki ustvarijo 2 % vseh prihodkov in tako še niso izkoristili potenciala za rast. Povpraševanje po kulturnem turizmu je v porastu in se postopoma razvija v ustvarjalnega, ki turista še bolj vključi v ustvarjanje, učenje, okušanje ipd. Iščejo se zanimivi prostori in prizorišča, raste pomen zgodb, medkulturnih povezav ter iskanje avtentičnosti nekega prostora kot nasprotje globalnemu in nerazlikovalnemu. Vlaganje v kulturni turizem, in sicer v povezavi z drugimi oblikami turizma, pomeni vlaganje v gospodarski razvoj Kranja.

8.1. Zavod za turizem Kranj

V Mestni občini Kranj deluje na tem področju javni zavod Zavod za turizem Kranj kot profesionalna institucija, ki jo je ustanovila Mestna občina Kranj.

POSŁANSTVO

Dejavnost Zavoda za turizem Kranj je raziskovanje in analiziranje trga na področju turizma, oblikovanje celovite turistične ponudbe na območju mestne občine Kranj, koordiniranje subjektov na področju turizma in drugih subjektov ter vodenje registra turističnih aktivnosti, informacijska turistična dejavnost, spodbujanje razvoja celovitih turističnih proizvodov turističnega območja, trženje celovite turistične ponudbe na ravni turističnega območja, razvoj in vzdrževanje skupne turistične infrastrukture, razvoj in vzdrževanje javnih površin, namenjenih turistom, organizacija in izvajanje ter koordinacija prireditev, ozaveščanje in spodbujanje lokalnega prebivalstva za pozitiven odnos do turizma, izvajanje lokalne turistične vodniške službe, upravljanje z nepremičninami in premičninami ter druge storitve, ki jih v turističnem območju brezplačno nudijo turistom. Zavod opravlja tudi vse druge posle, ki so potrebni za njegov obstoj in za opravljanje dejavnosti. Zavod za turizem Kranj že sedaj poleg nalog s področja turizma izvaja tudi naloge s področja kulture, in sicer: koordinacijo in izvajanje kulturnih prireditev ter galerijsko dejavnost v sklopu Galerije Prešernovih nagajencev, upravlja z gostinskim delom objekta gradu Khislstein, Letnim gledališčem Khislstein in Četrtnim stolpom - razglednim prizoriščem (bivši Vovkov vrt). Zavod z upravljanjem objektov na področju kulturne dediščine in izvajanjem programov v teh objektih že sedaj širi svoje delovanje na področje kulture.

Zavod za turizem in kulturo Kranj

Na Mestni občini Kranj načrtujemo preoblikovanje javnega zavoda Zavod za turizem Kranj v Zavod za turizem in kulturo Kranj, s čimer bi prispevali k razvoju tako turističnih dejavnosti občine, oživljanju starega Kranja ter spodbujanju kulturnih dejavnosti. Z boljšo koordinacijo vseh teh dejavnosti bi lahko učinkoviteje izkoristili vse resurse oz. potenciala, ki so nam na voljo. Ocenjujemo, da bomo s preoblikovanjem zavoda prispevali k učinkovitejšemu povezovanju turizma, kulture in mestnega marketinga, kar bi pozitivno vplivalo na razvoj starega Kranja. V preoblikovanju obstoječega zavoda vidimo priložnosti za razvoj in izvedbo novih turistično kulturnih produktov ter boljše pogoje za spodbujanje malega gospodarstva v starem Kranju. Le ob tvornem sodelovanju kulture, turizma in malega gospodarstva se lahko razvije enoten koncept promocije blagovne znamke mesta. Zavod bi hkrati s preoblikovanjem dobil tudi nove možnosti virov sofinanciranja, saj bi kot tak zadostil pogojem za kandidiranje za sredstva Ministrstva za kulturo.

CILJI, UKREPI IN KAZALCI:

Cilj 34: Zavod za turizem in kulturo Kranj kot generator razvoja kulture in turizma:

- preoblikovanje Zavoda za turizem v Zavod za turizem in kulturo Kranj
(2015: 0, 2020: zavod vzpostavljen, je generator razvoja kulture in turizma v občini);
- zaposlitev primernega kadra za področje snovanja zgodb in promocije
(2015: 0, 2020: vrsta in število zaposlenih);
- vključevanje izvajalcev (NVO in neodvisnih kulturnih producentov) s področja kulture v turistične produkte
(2020: vključeni so vsi zainteresirani javni zavodi in NVO ter neodvisni kulturni producenti);
- oblikovanje novih kulturno-turističnih produktov
(2015: 0, 2020: oblikovani 4 novi turistični produkti);
- okrepitev promocijskih dejavnosti; vzpostavitev skupne znamke vseh festivalov
(2015: 0, 2020: vzpostavitev skupine znamke);
- skrb za celostno vzdrževanje objektov s področja kulture
(2015: 0 zaposlenih, 2020: vsaj 1 zaposlena oseba);
- spodbujanje sodelovanja z Javnim gospodarskim zavodom Protokolne storitve Republike Slovenije (Brdo)
(2015: 0, 2020 izvedeni 3 skupni projekti);

- koordinacija izvajalcev prireditev (javnih zavodov in nevladnih organizacij), organizacija skupnih srečanj in usklajevanje koledarja prireditev – tudi v sklopu planiranja sredstev za prihodnje proračunsko obdobje. (2015: 0, 2020: vsaj 4 srečanja letno)

Cilj 35: Večja prepoznavnost kranjske kulture v slovenskem in mednarodnem prostoru:

- spodbujanje dogodkov za večjo prepoznavnost kranjske kulture v slovenskem in mednarodnem prostoru
(2015–2020: letno povečati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- tematska povezava vseh točk z najlepšimi pogledi na vedute Kranja, ureditev teh točk in vsebinska povezava z zgodbo Puharja in fotografije - v produkt se vključi glavne mestne dominante (grad Khislstein, obrambno obzidje s tremi stolpi, razgledna ploščad na Pungertu, župnijska cerkev, vodovodni stolp itd.)
(2014: 0, 2020: vzpostavljen produkt vedute Kranja);
- z vidnimi elementi predstaviti zlato dobo Kranja in tako podpreti razvoj palete novih zgodb in produktov na temeljih arheološke in zgodovinske dediščine ter dokončanje ureditve vrta gradu Khislstein in nadgradnja stalnih razstav Gorenjskega muzeja, vezanih na zlato dobo Kranja
(2014: 0, 2020: vsaj 2 nova produkta);
- ob organizaciji večjih dogodkov se tematsko in s posebnimi akcijami vključijo gostinci, trgovci, hotelirji in drugi ponudniki ter tako omogočijo, da mesto polno zaživi z dogodkom. Gre za izvedbo celostne promocije in skupnih trženjskih akcij, ki omogočajo, da se posamezen dogodek razširi na celotno mesto in poživi ulični utrip (npr. Teden slovenske drame, Jazz kamp, Festival Carniola, Poletna muzejska noč, Teden ljubiteljske kulture, Prešernov smenlj itd)
(2014: 0, 2020: vsaj 4 dogodki).

Cilj 36: Projektno opredeliti razvoj manjkajoče ponudbe za turistične produkte, ki izhajajo iz velikih imen in kulturne dediščine:

- razvijanje manjkajoče ponudbe za turistične produkte, ki izhajajo iz velikih imen Kranja (Prešeren, Puhar, Layer, Bleiweis, Zois). Gre predvsem za povezovanje posamičnih elementov v zgodbe in razvoj interpretacije za različne ciljne skupine. Velika imena podpirajo koncept ustvarjalnega turizma, saj ob vsakem imenu lahko ponudimo specializirane ustvarjalne delavnice, dogodke in aktivnosti, s katerimi lahko privabimo obiskovalce. V primeru likovne in fotografske umetnosti ni večjih jezikovnih ovir
(2015: 0, 2020: vsaj 2 produkta);
- razvijanje zgodbe na temelju razcveta rokodelstva v 18. in 19. stoletju (Pirčeva barvarna, sitarji, tkanje na statve itd.) ter navezava na razvoj novih produktov in povezava z današnjimi sodobnimi trendi, oblikovalci in obrtniki; podpora lokalnim ustvarjalcem, lokalni trgovini in obrti pri pospeševanju njihove prodaje; smiselna navezava na produkt Kranjski sejmi
(2015: 0, 2020: vsaj 2 projekta);
- z vidnimi elementi predstaviti zgodbe starega Kranja, predvsem zgodbe posameznih prebivalcev in družin (zgodbe malih ljudi)
(2015: 0, 2020: saj 1 projekt).

9. KULTURNO-UMETNOSTNA VZGOJA

Kulturno-umetnostna vzgoja je temeljna pravica posameznika, zato v javni interes na tem področju sodi tako vzgoja in izobraževanje o umetnosti in kulturi kot tudi izražanje lastne ustvarjalnosti. V interesu Mestne občine Kranj je skrb za kakovostne kulturno-vzgojne programe in projekte na vseh področjih kulture, omogočanje čim širšega dostopa do teh programov in projektov ter povezovanje med vzgojno-izobraževalnimi, socialnovarstvenimi in kulturnimi ustanovami. Na tem področju že delujejo javni zavodi v sklopu svojih dejavnosti. V prihodnjem obdobju želi Mestna občina Kranj te dejavnosti še bolj spodbuditi ter povezati vse obstoječe programe z izobraževalnimi programi.

Za potrebe medgeneracijskega središča je MOK obnovila objekt na Cesti talcev 7 – njegova naloga je ustvarjanje konceptualnih in praktičnih okoliščin za kulturno kontinuiteto v poznejših letih življenja, da postanejo tolmači kulture in ustvarjajo novo skupno medgeneracijsko kulturo.

CILJI, UKREPI IN KAZALCI:

Cilj 37: Vzpostaviti sistem kulturno-umetnostne vzgoje:

- vzpostavitev mreže partnerjev za uspešno izvajanje načrtne kulturno-umetnostne vzgojo, ki upošteva vseživljenjsko dimenzijo in vključuje vse ravni izobraževanja, od predšolskega do visokošolskega (2015: 0, 2020: mreža vzpostavljena in delujoča);
- spodbujanje osnovnih in srednjih šol, da v šolske programe bolj vključijo koordinatorje za kulturo (2015: 0, 2020: koordinatorji za kulturo vključeni v šolske programe);
- vzpostavitev delovne skupine, v kateri sodelujejo MOK, predstavniki šol, vrtcev, kulturnih organizacij itd. (2015: 0, 2020: delovanje skupine delujoča);
- vključevanje nevladnih organizacij in neodvisnih producentov (2015: 0, 2020: vsaj 7 vključenih nevladnih organizacij in neodvisnih producentov);
- vzpostavitev novih programov kulturne vzgoje v sodelovanju s šolami, vrtci, programi kulturnih institucij in NVO (npr. festival kulturne vzgoje, kulturna knjižica po zgledu bralne značke ...) (2015: 0, 2020: vzpostavljena vsaj 2 programa).

Cilj 38: Razviti delovanje medgeneracijskega središča:

- podpora centru v želji, da vrne kulturo v izobraževanje, da izboljšuje življenje starejših na temelju izobraževanja in kulture in da krepi družbeni položaj starejših (2015-2020 letno povečevati sredstva vsaj v višini priznane rasti cen);
- spodbujanje izobraževalnih in izrazno umetnostnih ter kulturnih programov, ki generacije povežejo med seboj in jih hkrati povežejo tudi z lokalno skupnostjo (2020: vzpostavljeni programi);
- vzpostavitev medgeneracijskega kulturnega festivala v soorganizaciji javnih kulturnih ustanov in kulturnih društev (2015: 0, 2020: festival vzpostavljen);
- uvedba medgeneracijskega prostovoljnega dela v javnih ustanovah, kot so na primer prostovoljni kulturni mediatorji v muzejih (2015: 0, 2020: javno delo vzpostavljeno, število javnih delavcev, število prostovoljcev);

Cilj 39: Zagotoviti pogoje za krepitev participacije mladih v kulturi:

- vzpostavitev strategije razvoja mladih v MOK (2015: 0, 2020: strategija razvoja mladih v MOK);
- vključevanje mladih (generacije od 14-27 let) v strateško oblikovanje, načrtovanje, implementacijo in vrednotenje lokalne mladinske politike na področju kulture, kar naj omogoči pogoje za kreativno preživljanje prostega časa in svobodno izražanje ustvarjalnosti (2015: 0, 2020: vzpostavljen in delujoč Mladinski svet);
- razrešitev prostorske problematiko mladih z gradnjo Centra za mladinsko kulturo z ustvarjalnimi ateljeji, računalniško učilnico itd. (2015: 0, 2020: vzpostavljeni prostori);
- spodbujanje sodelovanja in souporabe že obstoječe infrastrukture za realizacijo kvalitetnih vsebin mladih (2015: 0, 2020: vzpostavljen en prostor).

Cilj 40: Zagotoviti pogoje za spodbujanje bralne kulture:

- podpora projektov, ki na inovativen način spodbujajo branje ter področje literature povezujejo z drugimi umetniškimi področji
(2017: 0, 2020: na razpisu s področja kulture podprtih vsaj pet projektov);
- izobraževanje vodij bralnih skupin v sodelovanju z Mestno knjižnico Kranj, ki bodo v sklopu nevladnih organizacij oz. neformalnih skupin vodili bralne klube
(2017: 0, 2020: letno 10 izobraženih vodij bralnih skupin);
- vzpostavitev festivala branja ter kreativnega pisanja v sodelovanju z nevladnimi organizacijami
(2017: 0, 2020: vzpostavljen festival);
- vzpostavitev enotne celostne podobe za promocijo projektov spodbujanja bralne kulture
(2017: 0, 2020: blagovna znamka je prepoznana).

10. DOGODKI V LOKALNEM JAVNEM INTERESU

MOK z razpisi letno sofinancira več kot 1000 različnih kulturnih dogodkov ter več kot 20 turistično-etnografskih prireditev. V Kranju deluje tudi več društev etničnih skupnosti. Nekatere prireditve zaradi edinstvene vsebine pridobivajo na pomenu in prepoznavnosti tako v slovenskem kot tudi v mednarodnem okolju.

MOK ima zelo raznoliko, a slabo artikulirano in koordinirano ponudbo prireditev. Posamični dogodki so premalo povezani v celovite trženjske ponudbe in zgodbe. Po podatkih Zavoda za turizem Kranj je v letu 2013 prireditve obiskalo več kot 100.000 obiskovalcev.

Pomembna prepoznavnost Kranja so predvsem naslednje kulturne prireditve: Teden slovenske drame, Prešernov smenlj, Jazz kamp Kranj, Festival Carniola, Teden mladih, Mednarodni festival likovnih umetnosti Kranj, Srečanje Prešernovih nagradencev, Dnevi evropske kulturne dediščine.

CILJI, UKREPI IN KAZALCI:

Cilj 41: Zagotoviti nadaljnji razvoj nosilnih prireditev:

- zagotovitev večletnega financiranja preko javnega razpisa
(2015-2020 večletni javni razpis je vsako leto izveden);
- promocijska podpora Zavoda za turizem in kulturo Kranj
(2015-2020 Zavod za turizem in kulturo Kranj nudi promocijsko podporo);
- smiselno vključevanje drugih izvajalcev (javnih zavodov, društev, neodvisnih kulturnih producentov) z namenom razvoja prireditev ter razvoja izvajalcev iz lokalnega območja
(2015-2020 zainteresirani imajo možnost vključevanja v program).

Cilj 42: Povezati izvajalce pri izvedbi kulturnih dogodkov:

- spodbujanje strokovnega, organizacijskega in trženjskega sodelovanja med javnimi zavodi in drugimi izvajalci kulturnih dogodkov s skupnim planiranjem projektov in rednimi usklajevalnimi srečanji izvajalcev za izvedbo kulturnih projektov
(2015: 0, 2020: redno skupno planiranje vzpostavljeno, vsaj 4 večji skupni projekti);
- povezovanje izvajalcev kulturnih dogodkov z Zavodom za turizem in kulturo Kranj ter zainteresiranimi gospodarskimi družbami z namenom priprave posebnih projektov ugodnosti za obiskovalce kulturnih prireditev (okrasitev mesta, dodatne prireditve, sejem domače hrane in izdelkov, gostinska ponudba ...)
(2015: 0, 2020: vsaj 4 skupni projekti);
- spodbujanje javnih zavodov, da v svojih strateških dokumentih opredelijo sodelovanje z drugimi deležniki v kulturi
(2015: 0, 2020: redna srečanja in vsakoletno skupno planiranje).

Cilj 43: Oživiti stari Kranj s kulturnimi vsebinami:

- vzpostavitev kulturnega portala in portala starega Kranja
(2015: 0, 2020: portal vzpostavljen in delujoč);
- usklajevanje organizatorjev prireditev in skupno planiranje dogodkov v starem Kranju v sodelovanju z Zavodom za turizem in kulturo Kranj
(2015: 0, 2020: redno skupno planiranje);

- povezovanje dogodkov s trgovsko in gostinsko dejavnostjo pri promocijskih in popustniških akcijah v starem Kranju
(2015: 0, 2020: vsaj 3 skupni dogodki);
- bolj ciljno usmerjanje razpisov v kulturi (za projekte na javnih površinah v starem Kranju v decembru in poletnem obdobju)
(2015: 1, 2020: vsaj en ciljni razpis).

11. MEDNARODNO SODELOVANJE

Mestna občina Kranj ima bogato razvito mrežo pobratenih mest. MOK je pobratena z naslednjimi mesti: La Ciotat, Zemun, Banja Luka, Bitola, Herceg Novi, Osijek, Senta, Novi Sad, Užice, Pulj, Grožnjan, Kočani, Beljak, Železna Kaplja, Carigrad, Doberdob, Rivoli, Amberg, Kotor Varš, Oldham. V prihodnjem obdobju želimo spodbuditi mednarodno sodelovanje tudi na kulturnem področju. Ena izmed prioritet je širjenje domače kulture ter razvijanje medkulturnega dialoga med pobratenimi mesti. Točne prioritete bodo določene v strategiji mednarodnega sodelovanja.

CILJI, UKREPI IN KAZALCI:

Cilj 44: Okrepiti mednarodno povezovanje na področju kulture:

- vzpostavitev strategije mednarodnega sodelovanja in določitev ciljev na področju kulture (2015: 0, 2020: strategija se izvaja);
- okrepitev mednarodnega sodelovanja s pobratenimi občinami pri črpanju EU sredstev (2015: 0, 2020: vzpostavljenih vsaj 5 skupnih projektov);
- vzpostavitev javnih pozivov za povezovanje nevladnih organizacij, ki delujejo na področju kulture za mednarodno povezovanje v pobratenih mestih (2015: izvedenih 21 pozivov, 2020: izvajanje programa).

. Cilj 45: Spodbujanje črpanja EU sredstev

- sofinanciranje projektov izvajalcev, ki so pridobili tudi EU sredstva (2015: 0, 2020: vzpostavljen sistem sofinanciranja);
- prenos znanja od izvajalcev, ki so bili uspešni pri črpanju EU sredstev (2015: 0, 2020: vsaj 1 izobraževanje letno);
- skrb za boljše povezovanje javnih zavodov, nevladnih organizacij z BSC – Regionalno razvojno agencijo Gorenjske in Pisarno za evropska sredstva MOK (2015: 0, 2020: vsaj 2 projekta letno),
- pomoč BSC pri kandidiranju kulturnih organizacij na razpise EU in druge mednarodne razpise za financiranje kulturnih programov in projektov (2015: 0, 2020: vsaj 2 projekta letno).

Boštjan Trilar
župan Mestne občine Kranj

zanj
Iris Vehovec
podžupan

Priprava delovna skupina za pripravo Programa kulture strategije 2014-2019 v Mestni občini Kranj. Imenovana je bila s sklepom št. 610-12/2014-1-(47/11) v sestavi:

- Nada Bogataj Kržan, načelnica Urada za družbene dejavnost, vodja delovne skupine;
- Petra Polak, koordinatorka za mestno jedro, Urad za družbene dejavnosti, namestnica vodje;
- Marko Studen, predsednik Komisije za vrednotenje kulturnih programov in projektov, član;
- Miloš Ekar, vodja OI Zavoda za varstvo kulturne dediščine Kranj, član delovne skupine;
- Natalija Polenec, direktorica Zavoda za turizem Kranj, članica delovne skupine (Branko Fartek)
- Viljem Leban, direktor Mestne knjižnice Kranj, član delovne skupine;
- Mirjam Drnovšček, direktorica Prešernovega gledališča Kranj, članica delovne skupine,
- mag. Marjana Žibert, v.d. direktorice Gorenjskega muzeja, članica delovne skupine;
- Vladimir Brlek, vodja območne izpostave JSKD Kranj, član delovne skupine,
- Dejan Peterlin, Urad za družbene dejavnosti, tajnik delovne skupine.

Zaradi reorganizacije občinske uprave ter spremembe v.d. direktorja Zavoda za turizem Kranj je bila sestava delovne skupine v letu 2015 delno spremenjena:

- Daša Meglič, vodja Urada za družbene dejavnosti, vodja delovne skupine;
- Petra Polak, Urad za družbene dejavnosti, namestnica vodje;
- Marko Studen, predsednik Komisije za vrednotenje kulturnih programov in projektov, član delovne skupine;;
- Miloš Ekar, vodja OI Zavoda za varstvo kulturne dediščine Kranj, član delovne skupine;
- Branko Fartek, pooblaščenec Zavoda za turizem Kranj, član delovne skupine;
- Viljem Leban, direktor Mestne knjižnice Kranj, član delovne skupine;
- Mirjam Drnovšček, direktorica Prešernovega gledališča Kranj, članica delovne skupine,
- mag. Marjana Žibert, direktorica Gorenjskega muzeja, članica delovne skupine;
- Vladimir Brlek, vodja območne izpostave JSKD Kranj, član delovne skupine.